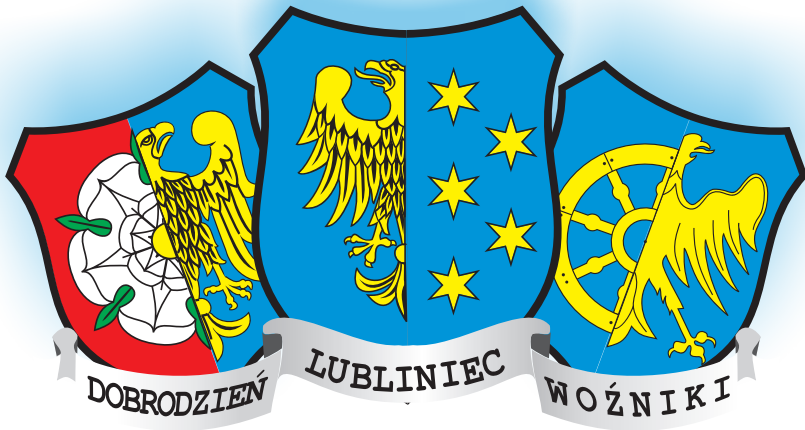

Jerzy Parys

HERBARZ ZIEMI LUBLINIECKIEJ

Pawonków 2012

Copyright by Jerzy Parys, Pawonków 2012
ISBN 978-83-936596-0-9

OD AUTORA

Moje zainteresowania heraldyką sięgają czasów kiedy rozpocząłem prace nad zbiorem danych do opracowania drzewa genealogicznego mojej rodziny. W poszukiwaniach tych napotkałem pracę M. Gumowskiego pt. „HERBY I PIECZĘCIE MIEJSCOWOŚCI WOJEW. ŚLĄSKIEGO” wydaną w Katowicach w 1939 roku. I tak to się zaczęło.

Równocześnie z pracami nad wspomnianym drzewem genealogicznym i dziejami mojej rodziny, prowadziłem prace nad opracowaniem herbów miejscowości z terenów z których się wywodzę, a więc z ziemi lublinieckiej, a szczególnie z Pawonkowa w którym mieszkam.

Moje zainteresowania wzmożyły się. Rozpocząłem poszukiwania ludzi, którzy mają podobne zainteresowania jak ja i mogli mi udzielić cennych wskazówek. Tak dotarłem do Pana Jana Myrcika, którego wiedzę i doświadczenie w tej dziedzinie bardzo cenię. To On przekazał mi kserokopie pieczęci z rękopisami Ks. Karola Urbana byłego proboszcz parafii w Sadowie, autora broszurek o kościołach, a w roku 1910 wydał dla Muzeum Górnośląskiego w Gliwicach „RODOWODY PIECZĘCI GMINNYCH MIEJSCOWOŚCI POWIATU LUBLINIECKIEGO”.

Dożo wiadomości na w/w temat dostarczyła mi książka, wydana w Niemczech pt. „LUBLINITZ STADT UND KREIS IN OBERSCHLESIEIN”. Znalazłem tam kilkadziesiąt opisów oraz kopii odcisków pieczęci sołectw z terenów ziemi lublinieckiej.

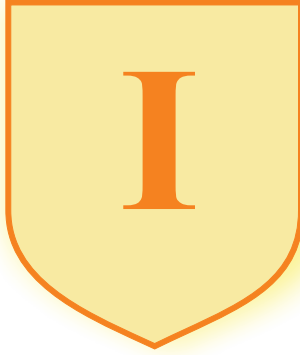
Wynikiem także mojej pracy była wydana w roku 2005 praca pt. „PAWONKÓW - ZARYS DZIEJÓW” oraz w Gazecie Powiatowej w roku 2005 „Herbarz ziemi lublinieckiej”.

W rejonie Woźnik powstały trzy herby w wyniku konkursu. Został on przeprowadzony wśród młodzieży szkolnej w roku 1990 do nich należą Czarny Las, Dyrdy i Kamieńskie Młyny.

Na podstawie legend, przekazów historycznych lub innych

opisów, w niniejszej pracy przedstawiłem propozycje herbów dla tych miejscowości, które pieczęci ani opisu jej nie posiadają. W pracy oznaczone są takim oto znaczkiem „(*)”

Jerzy Parys

**ZIEMIA
LUBLINIECKA
I JEJ PODZIAŁ**

Ziemia Lubliniecka jest częścią Górnego Śląska i znajduje się na terenie Śląska Białego. Położona jest w dorzeczu górnej Liswarty i Górnej Małej Panwi. Od niepamiętnych czasów granicę wschodnią były Woźnik natomiast zachodnią Szemrowice, natomiast od południa granicę wytyczała Mała Panew łącznie z Kaletami, natomiast od północy sięgała do Herb, których część tylko należała do historycznej ziemi lublinieckiej i dalej do Wędziny.

Ziemia Lubliniecka

Powiat Lubliniecki istniał również po reformie pruskiej z 1816 roku. W II Rzeczpospolitej, gdy utworzono w 1922 roku województwo śląskie, w jego skład wszedł również Lubliniec jako powiat wiejski ale bez miasta i obecnej gminy Dobrodzień, gminy Ciasna i części ziem obecnej gminy Pawonków, które to po plebiscycie pozostał w granicy niemieckiej. Granica przebiegała wówczas od północy przed Ciasną, za Pawonkowem, pomiędzy obecnymi Koszowicami a Koźmidrami na południe w kierunku Zawadzkiego. W latach II wojny światowej, podczas okupacji niemieckiej, ziemia lubliniecka w całości stanowiła powiat. W 1945 r. po zakończeniu wojny, granice powiatu dalej w całość obejmowały ziemię lubliniecką.

Po wprowadzeniu zmian w 1950 r. w zasadach działania organów

władzy państwowej, starostwo zastąpiono radą narodową, która z kolei po 1975 roku przestała istnieć na rzecz instytucji rejonowych.

Z dniem 1 stycznia 1999 roku z powrotem utworzony został Powiat Lubliniecki, ale już bez Kalet i Dobrodzienia.

Aktualny podział administracyjny

a/ Powiat lubliniecki woj. Śląskie

MIASTA:

Lubliniec

dzielnice: Biała Kolonia, Droniowiczki, Dziuba, Jania Góra, Kokotek, Kopce, Leśnica, Piłka, Posmyk, Pusta Kuźnica, Stara Kolonia, Steblów, Wesoła, Wilkowce, Wymyślacz, Zagłówek, Zielona, Łopian i Śródmieście.

Woźniki :

sołectwa: Babienica, Czarny Las, Dyrdy, Kamienica, Kamińskie Młyny, Ligota Woźnicka, Lubsza, Piasek i Psary.

części miasta: Dąbrowa Mała, Dąbrowa Wielka, Głazówka, Górale, Kolonia Woźnicka, Łany, Niegolewka. Śliwa, Skrzyszówka, Statek i Sulów.

przysiółki: Drogobycza, Huta Karola, Mzyki, Niwy, Okrągli, Pakuły, Smolna Buda, Sońnica i Widawa.

GMINY:

Boronów

sołectwa: Boronów, Dębowa Góra, Hucisko, Zumpy i Grojec

przysiółki: Cielec, Doły, Dębowa, Sitki i Szklana Huta

Ciasna:

sołectwa: Ciasna, Dzielna, Glinica, Jeżowa, Molna, Panoszków, Sieraków, Wędzina i Zborowskie.

przysiółki: Osiedle Małe, Kolonia, Gaszynka, Gajdowe, Biadacz, Bogdala, Borek, Bryłki, Brzeg, Brzezinkowe, Cisie, Czarne, Dąbrowa, Do Jaśkowe, Dolna Wieś, Dryndowe, Gajdy, Gajkowe, Górna Wieś, Grobla, Grucki, Kierocie, Kmieć, Kmieciowe, Kolonia, Kolonia Kościelna, Kołowizna, Kopanina, Kowie, Kulikowe, Marce, Miętowisko, Minerwa, Mokrus Niedźwiedź, Niwki, Nowy Dwór, Nowy Sieraków, Olszynki, Osiedle Wielkie, Patoka, Pilawy, Plewina, Płaszczak Podole, Pustkowie, Pustkowie-Marczyk, Przywary, Sobkowe, Stasiowe, Szyzków, Szczęsnowizna, Smuga, Szklarnia, Ściegna i Zapiece.

Herby

sołectwa: Herby, Chwostek, Hadra, Kalina, Lisów, Olszyna, Tanina i Łebki - nie należały do ziemi lublinieckiej.

przysiółki: Brasowe, Braszczok, Czółka, Cztery Kopy, Drapacz, Kierzki, Lisów-Kolonia, Łęg, Mochała, Młynek, Niwy, Oleksiki, Otrzęsie, Piłka, Pustkowie, Turza i Pietrzaki które nie należały do ziemi lublinieckiej.

Kochanowice

sołectwa: Kochanowice, Droniowice, Harbułtowice, Jawornica, Kochcice, Lubecko, Lubockie-Ostrów i Pawełki.

przysiółki: Ameryka, Biały Łęg, Bizja, Brzoza, Cegielnia, Dąbrowa, Kolonia, Paryż, Podlesie, Rogatka, Siodłaki, Skotnica, Styczyrze, Swaciok, Szklarnia, Śródlesie i Zagrodniki.

Koszęcin:

sołectwa: Koszęcin, Brusiek, Cieszowa, Piłka, Sądów, Strzebień, Rusinowice i Wierzbie.

przysiółki: Bagno, Bukowiec, Dolnik, Dubiele, Gudlina, Grabie, Irki, Krywałd, Kolonia Strzebińska, Kopce, Kurzychowe, Lipowiec, Łazy, Nowy Dwór, Podlesie, Potępowe, Prądy, Rzyce, Sadów Górny i Sadów Dolny,

Pawonków

sołectwa: Pawonków, Draliny, Gwoździany, Kośmidry, Koszwice, Łagiewniki Małe, Łagiewniki Wielkie, Skrzydłowice i Solarnia.

przysiółki: Ameryka, Andrzejów, Cegielnia, Dębina, Dolniak, Dziewcza Góra, Grabina, Kanus, Kolonia, Koźle, Kuźnica, Leśniczówka, Lipie-Dwór, Lipie Śląskie, Lustrzaniec, Łysa Góra, Malinie, Młynki, Mały Koniec, Napłatki, Nowe, Osiedle Nowe, Pacyros, Ptakowe, Pietraszowice, Pietruchowe, Podgroblany, Podleśnia, Potaśnia, Sówkowe, Usraniec i Wilkowe.

b/ Powiat Oleski woj. Opolskie

Dobrodzień

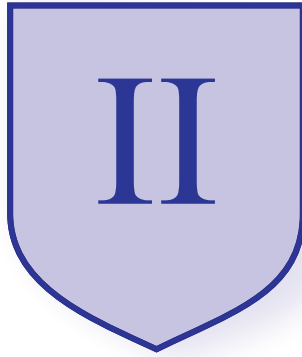
sołectwa: Dobrodzień, Bzinica Nowa, Bzinica Stara-Bąki-Obudowa, Głowczyce-Zwóz, Gosławice, Kletkotna-Rędzina, Kocury-Malichów, Kolejka, Ligota Dobrodzieńska, Makowczyce, Myślina-Turza-Dąbrowica, Pietraszów-Liszczoł, Pludry, Rzędowice-Bzionków, Szemrowice, Warłów i Wygoda,

przysiółki: Hadasiki, Habaś, Rędzina, Kolonia Pluderska, Ługi, Świerkle, Wystrzyca, Lubojańskie, Wili-mownia, Kolonia Wieczorka, Murków, Kwierucie, Kopina, Piła, Marzátka.

c/ Powiat Tarnogórski woj. Śląskie.

Kalety

dzielnice: Drutarnia, Kuczów, Lubocz, Miotek, Mokrus, Zielona, Zawodzie (Jędrysek i Truszczyca - ziemia bytomska)

**GODŁA
NA PIECZĘCIACH
MIEJSCOWOŚCI ZIEMI
LUBLINIECKIEJ**

śró d licznych świadectw o przeszłości niezwykle ciekawą i żywo tną grupę stanowią pieczęcie, które są znakami przypisanymi określonym społecznościom lokalnym. Pieczęcie gmin wiejskich pojawiły się w XVII i XVIII wieku i były wyróżnikiem miejscowości. To właśnie król pruski Fryderyk II Wielki, po zajęciu Śląska (1742) zobowią zał wszystkie Gminy Wiejskie do posiadania własnych pieczęci gminnych. Wtedy powstawały w każdej wiosce samorzą dy gminne, wybierane demokratycznie. Pieczęci nie mogły posiadać małe osady oraz przysiółki rolnicze podległe panom.

Rada Gminy była najniższą jednostką administracji rządowej, zaś symbolem samodzielności prawno-administracyjnej gminy była pieczęć. Godło wybierała sama Gmina i wyobrażało ono najczęściej postać patrona wioski, lub inny zwią zany z gminą znak rozpoznawalny, były nimi nazwa miejscowości, charakterem pracy ludności, znaczący obiekt, taki jak kościół, krzyż, kaplica, zamek itp. Nasi przodkowie, także ci nie umieją cy czytać, otrzymywali za pomocą tych pieczęci informację wyróżniającą ich miejscowości.

Na Górnym Śląsku na Ziemi Lublinieckiej, już na początek XVIII wieku, szereg miejscowości miało swe pieczęcie z godłem. Najstarsze piecze wg wspomnianego już M. Gumowskiego autora książki pt. „Herby i pieczęcie miejscowości woj. Śląskiego”, i wydania niemieckiego „Lublinitz stadt und kreis in oberschlesien” datowane były:

Lubliniec -1590 rok,

Prądy – 1705 r

Brusik, Klekotna i Kochanowice – 1742 rok

Kokotek, Kuczów i Pawonków 1750 rok

Lisowska Kolonia, Kamienica – 1805 rok

Pierwsze pieczęcie z XVIII wieku miały nadruki w języku niemieckim, wyjątkiem na ziemi lublinieckiej były Boronów i Draliny. Napisy na ich pieczęciach były w języku łacińskim. Po odzyskaniu niepodległości od roku 1927 nastąpiły zmiany. Pieczęcie były owalne a w górnej ich części umieszczony był wizerunek godła państwowego, poniżej napisy w języku polskim. Własnych wyróżników już nie stosowano.

Po II wojnie światowej heraldyka samorządowa nie istniała. Dopiero w latach 60-tych powracano do tradycji i niejednokrotnie zmieniając zasady przystosowując je do wyznawanej ideologii.

Renesans heraldyki lokalnej nastąpił pod koniec XX wieku, kiedy po nowym podziale administracyjnym i zmianach po roku 1998, jednostki samorządu terytorialnego mogą samodzielnie ustanawiać swoje herby i flagi zgodnie z zasadami heraldyki, weksylologii i miejscowej tradycji historycznej.

Z pośród aktualnej listy 4 miast w nich 14 dzielnic i 70 sołectw Ziemi Lublinieckiej, w przeszłości pieczęcią z godłem posługiwały się 62 gminy wiejskie. Jaka symbolika została zamieszczona przez naszych przodków na swych pieczęciach gminnych w XVIII i XIX wieku, obrazuje nam to, co wtedy było dla nich najważniejsze, z czego byli najbardziej dumni i jaki znak był rozpoznawalny dla ówczesnych gmin.

Oto opisy ich godła:

Babienica - klęcząca pod krzyżem kobieta („baba”),

Boronów - brona,

Brusiek - poziomo ułożony oprawiony młot kowalski,

Ciasna - trzy drzewka i trzy gwiazdy,

Chwostek - trzy gwoździe skrzyżowane,

Cieszowa - dwa drzewka i strzelba,

Draliny - serce z trzema pączkami kwiatów,

Droniowice - widły między dwoma gwiazdami,

Droniowiczki - pień na murawie na nim ptak w prawo, po bokach drzewa,

Dzielna - poziomo ułożony oprawiony młot kowalski,

Glinica - fajansowy dzban między dwoma drzewami,

Głowczyce - pionowo oprawiony młot kowalski,

Gosławice - lew stojący w prawo,

Gwoździany - drzewo na zaoranej ziemi,

Harbułtowice - waga kupiecka,

Jawornica - drzewo stojące (jawor) po trzy kwiaty z lewej i prawej strony,

Kalina - krzyż pomiędzy dwoma stylizowanymi drzewami kaliny,

Kamienica Śl. - stos kamieni,

Klekotna - stylizowany dąb z pnia wyrostające dwie gałęzie,

Kochcice - serce z trzema strzałami,
Kochanowice - chłop z siekierą na ramieniu pomiędzy dwoma
drzewami,
Kokotek - kogut w prawo,
Kolonia Strzebińska - jodła,
Kośmidry - stojący lew w prawo, z młotem nad kowadłem,
Koszęcin - ręczna piła stolarska z kabłąkiem,
Kuczów - młot żelazny w lewo nad kowadłem,
Ligota Dobrodzieńska - dwie kosy przecinające się ukośnie,
Ligota Woźnicka - koło od wozu z jedenastoma szprychami,
Lisowice — lis biegnący w prawo na tle lasu,
Lisów Kolonia - drzewo liściaste
Lubecko - kościół,
Lubliniec - orzeł piastowski po prawej i pięć gwiazd po lewej,
Lubliniec Zamek - zamek z flagą
Lubsza - pług,
Łagiewniki Wielkie - lew drapiący drzewo z trzema konarami,
Łagiewniki Małe - dwie kaplice, po prawej mała po lewej duża z
kopułą,
Łany - pięć kłosów wyrastających z ziemi,
Makowczyce - główka maku z dwoma liśćmi,
Molna - kosa stojąca w prawo na trawiastym podłożu,
Olszyna - grabie skrzyżowane z kosą,
Panoszów - drzewo liściaste z symetrycznie ułożonymi gałę-
ziami,
Pawonków - dwie strzały ułożone w kształcie litery V nad nimi
korona,
Piasek - kościół i topola,
Pludry - jaskółka w locie w prawo.
Psary - pies stojący w prawo z ogonem do góry,
Rusinowice - biegnący koń w prawo,
Rzędowice - wyrwane drzewo liściaste z korzeniami,
Sadów - dzwonnica sześcioboczna z krzyżem,
Sadów Górny - kogut pod drzewem,
Sadów Dolny - kościół
Sieraków - insygnia bogini sprawiedliwości (waga, opaska i
miecz),
Skrzydłowice - wiatrak

Solarnia - biegnący jeleń przez las w prawo,
Stebłów - grabie pionowo ustawione
Strzebiń - grabie skośnie ustawione zębami w prawy dół,
Szermowice - stojący lemiesz pług pomiędzy dwoma kłosami
po bokach,
Warłów - drzewo liściaste na ziemi,
Wędzina - anioł na wzgórzu w prawo z chorągwią w rękę,
Wierzbie - wierzba wolnostojącą na ziemi,
Woźniki - orzeł piastowski po prawej i pół koła po lewej
Zborowskie - gwiazda pięcioramienna,
Zielona - młot na kowadłem po prawej oraz jodła po lewe
Zwóz - kosa stojąca w prawo nad nią korona po bokach po trzy
kłos.

Wśród nich były takie, które w przeszłości posiadały samodzielność i pieczętowały się stemplem z godłem. Miejscowości te zostały wchłonięte do miast lub podporządkowano je innym jednostkom administracyjnym.

Przykładem tego są:

Stebłów, Kokotek, Droniowiczki, Lubliniec Zamek - wchodzi w skład miasta Lublińca,

Kolonia Strzebińska - obecnie jest częścią sołectwa Strzebiń,

Sadów Dolny i Górny - stanowią Sadów,

Łany k/Woźnik - są częścią Woźnik.

Kuczów i Zielona wchodzi - w skład miasta Kalety,

Godła nie posiadało na pieczęci 27 gminy wiejskich, a posługiwały się tylko pieczęcią z napisem. Między innymi są to: Bzinica Stara i Nowa, Hadra, Lisów, Dębowa Góra, Jeżowa oraz szereg innych.

Wśród tych miejscowości, które posiadały wyobrażenia na pieczęciach, jestem w posiadaniu 44 ksero-kopie, w tym 4 w dwu wersjach. Kopie te to pieczęcie, Lisowic, Lubecka, Pawonkowa i Psar.

Pieczęcie z godłem, były wzorami do utworzenia herbów poszczególnych miejscowości.

Oto ksero- kopie pieczęci.

BABIENICA (1925)

CIASNA (1800)

CIESZOWA (1840)

DRONIOWICZKI (1810)

DRONIOWICE W. (1838)

GLINICA (1837)

HARBULTOWICE (1855)

JAWORNICA (1784)

KALINA (1874)

KAMIENICA (1922)

KOCHANOWICE (1742)

KOCHCICE (1842)

KOKOTEK (1922)

KOŚMIDRY (1810)

KOSZĘCIN (1866)

KUCZÓW (1750)

LIGOTA WOŹNICKA (1870)

LISOWICE I (1837)

LISOWICE II (1750)

LISOWSKA KOL. (1805)

LUBECKO I (1837)

LUBECKO II (1869)

LUBLINIEC (1775)

LUBLINIEC ZAMEK (1800)

ŁAGIEWNIKI W. (1841)

ŁANY (1895)

MAKOWCZYCE (1840)

MOLNA (1812)

PANOSZÓW (1840)

PAWONKÓW I (1750)

PAWONKÓW II (1911)

PIASEK (1755)

PLUDRY (1810)

PSARY I (1750)

PSARY II (1898)

SADÓW DOLNY (1863)

SADÓW GÓRNY (1863)

SOLARNIA (1800)

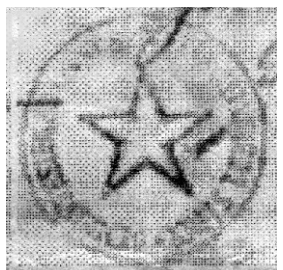
STRZEBIŃ (1841)

WĘDZINA (1800)

WOŹNIKI (1925)

ZBOROWSKIE (1800)

ZIELONA (1874)

ZWÓZ (1700)

**ELEMENTY
HERBU**

erb (nazwa przyjęta z niem. *Erbe*) – znak rozpoznawczo-bojowy, wywodzący się z symboliki heroicznej lub znaków własnościowych, od XII w. ustalany według ścisłych reguł heraldycznych, pełniący funkcję wyróżnika osoby stanu rycerskiego, później szlacheckiego, także rodziny, rodu, organizacji kościelnej, mieszczańskiej bądź cechu rzemieślniczego, korporacji, miasta, jednostki podziału terytorialnego lub państwa.

Do Polski herby przybyły w XIII wieku z Zachodu, przez Czechy i Śląsk. U swoich korzeni czerpały właściwości z wzorca zachodniego, choć nigdy nie porzucono wpływów kultury ojczystej. Herby miejskie w Polsce powstawały z inicjatywy rady miejskiej lub wójta, następnie z tzw. przywilejów herbowych nadawanych miastom przez władców.

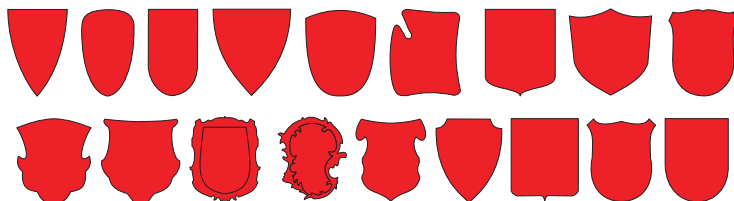
Kształt tarczy herbowej wywodzi się od tarczy obronnej. Zmieniał się on na przestrzeni wieków zależnie od kraju (wpływow obcych) i aktualnej mody. W czasach heraldyki żywej, tzn. będącej odzwierciedleniem rzeczywistego uzbrojenia rycerza, kształt tarczy ewoluował wraz z rozwojem ryzsztunku i zbroi.

Z czasem jej kształt odchodził o swojego źródła i był coraz swobodniej stylizowany, zgodnie z wymaganiami epoki. W niektórych przedstawieniach heraldycznych (pieczęcie, guziki mundurowe, monety) tarcza bywa pomijana i przedstawiane jest samo godło.

Kształt tarczy nie jest zazwyczaj zdefiniowany w opisie herbu, i jest dozwolona dowolność w stosowaniu różnych wzorów.

Zasadniczą sprawą jest stosowanie tarczy w tym samym stylu co reszta elementów herbu. Sporadycznie tylko spotyka się w nadaniach herbów ścisłe określenie kształtu tarczy, w takich rzadkich przypadkach dowolne jej zmienianie jest już nadużyciem.

Przykłady kształtów tarczy:

Barwy heraldyczne zwane tynkturami, jako elementy składowe godła i tarczy herbowej stosowane są do określenia koloru elementów herbu. Barwy heraldyczne (od łacińskiego *tinctura heraldica*) nazywamy tynkturami, niekiedy spotkać można takie określenia jak: powłoka, emalia lub szmelc. Do tynktur zaliczamy trzy podstawowe grupy: barwy (farby), metale i futra. Heraldyka średniowieczna nie знаła żadnych odcieni i innych barw. Sytuacja ta zmieniła się dopiero z chwilą, kiedy barwy wojenne zatraciły swoje znaczenie militarne, a znaki herbowe stały się wyłącznie symbolem przynależności klasowej. Dołączono wtedy barwy: Purpurowa (*Kolor purpurowy*). Znana są jeszcze barwy szara oraz barwa naturalna. Barwą "naturalną" zastosowano pokrywając nią figury i postacie ludzi, niektórych zwierząt, drzewa, rośliny, mury, budynki itp. Barwa w heraldyce zachodnioeuropejskiej ma także znaczenia symboliczne, do czego w Polsce najwyraźniej przywiązywano znaczenie, o czym wydadają się świadczyć odmiany tego samego herbu, polegające na swobodnej zmianie barw.

Zestawienie tekstur (barw)

Nazwa	Znaczenie	Nazwa	Znaczenie		
Metale					
	Złoty Or	wiara, stałość, mądrość chwała		Srebrny Argent	czystość, prawda, niewinność

Kolory Podstawowe

	Błękitny (niebieski) Azure	czystość, lojalność, wierność		Czerwony Gules	wspaniałość, hart ducha
	Czarny Sable	rozwaga, mądrość, stałość.		Purpura Purpure	umiarkowanie
	Zielony Verte	miłość, radość, obfitość			

Kolory Brudne

Morowy
Murrej

Krwisty
Sanguine

Brązowy
Tenne

Kolor nieba
Blue kaleste

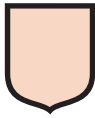
Kolory dodatkowe

Pomarańczowy
Orange

Kolor popiołu
Cendree

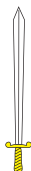
Cielisty (kolor skóry)
Carnation

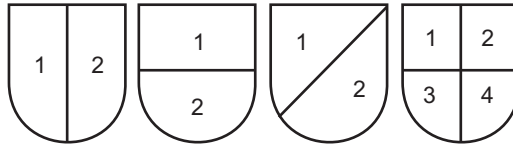
Różowy
Rose

Godło w heraldyce jest zasadniczym elementem graficznym obecnym na tarczy herbu. Wywodzi się historycznie z dawnych znaków rodowych, terytorialnych lub znaków bojowych wodzów, choć kwestia ta wzbudziła w historiografii wiele odmiennych tez. Godło herbowe może mieć postać powstałych w wyniku podziału geometrycznego tarczy figur heraldycznych (zaszczytnych lub uszczerbionych) lub postaci ludzkich, zwierząt, ciał niebieskich, potworów legendarnych, przedmiotów itp. (tzw. godła heraldyczne właściwe, tzw. mobilia herbowe). Wiele osób prawnych (np. jednostki terytorialne, miasta, uniwersytety, zakony, stowarzyszenia) również używało i używa godła w postaci heraldycznej, zasługujących w pełni na nazwę herbu.

Poniżej przykłady godła występujące w herbach ziemi lublinieckiej.:

Podział tarczy herbowej występuje szczególnie w heraldyce zachodnioeuropejskiej i związane jest z łączeniem kilku herbów na jednej tarczy. Podział jest dokonany na zasadzie linii prostych. Oto przykłady. Jeśli ma miejsce podział tarczy, opis rozpoczyna się od niego. Jeśli brak podziału, lub dominuje w nim jedna barwa, zaczyna się od podania barwy pola tarczy. Stosowano cztery podstawowe rodzaje podziału tarczy na dwie części (tarcza dwudzielna): w słup, w pas, w skos oraz z lewa w skos.

Opis herbu czyli blazonowanie używany pozostał prawie niezmienny od zarania heraldyki, stąd wiele w nim zwrotów i nazw brzmiących archaicznie. Jednak pełny język opisu herbów nie zachował się w Polsce, o ile wogóle istniał.

Dlatego pozostający w zgodzie z tradycją, poprawny opis herbu powinien być krótki i jednoznaczny; na tyle zrozumiały aby, korzystając z opisu, można było herb narysować bezbłędnie

Zaczynając blazonowanie herbu należy pamiętać, że strony, heraldyczna prawa i lewa nie są tymi stronami w rozumieniu patrzącego na herb. Herb opisuje się od strony rycerza trzymającego tarczę. Oznacza to, że prawa strona herbu znajduje się po lewej stronie rysunku. Opis tarczy rozpoczyna się od góry i podąża w dół oraz od prawej ku lewej, z tym, że najpierw opisuje się tło (pole) a potem figury (godła)

Barwę pól podaje się używając sformułowań w rodzaju: *W polu błękitnym...*:Następnie określa się godło w każdym polu, używając formuły *w polu pierwszym...*, *w polu drugim...* itd. Blazonowaniem objęte jest również nazewnictwo godła (*mobiliów*), figur heraldycznych i ich pozycji, dlatego należy używać odpowiedniego języka. I tak, układ pionowy to ułożenie *w słup*, układ poziomy to ułożenie *w pas* itd..

W opisie herbu godło podaje się co one przedstawia a następnie jego barwę. Jeżeli godła składa elementów, opis rozpoczyna się od elementu zasadniczego dominującego wielkością. Po tej informacji podaje się barwę i położenie.

SYMBOLIKA NA TARCZACH HEBOWYCH

Największe miasta ziemi lublinieckiej na jeden wzór ukształtowane mają swoje herby. Herby miast tych pochodzenie mają od orła książęcego w kolorze złotym na

Lubliniec - 1/2 orła i 5 gwiazd
Dobrodzień - 1/2 orła i 1/2 róży
Woźniki - 1/2 orła i 1/2 koła

Dzielnice miasta Lublińca, sołectwa, niektóre przysiółki na ziemi lublinieckiej, mają różne godła i wyobrażenia, zazwyczaj są one dość czytelne. Związane są one z nazwą miejscowości, używanymi narzędzi pracy, symbolami astrologicznymi, budowlami, religijnością, florą, fauną, uzbrojenia, symbolami władzy i symbolami miłości. Oto kilka przykładów:

1/ Godła od nazwy miejscowości:

Babienica - baba pod krzyżem	Jawornica - jawor drzewo
Kamienica - kupa kamieni	Kamińskie Młyny - młyn
Kokotek - kogut	Makowczyce - makówka
Lisowice - lis biegnący w lesie	Psary - pies
Łany - 5 kłosów	Skrzydłowice - wiatraka
Glinica - gliniany dzban	Wierzbie - wierzba

2/ Godła od narzędzi i sprzętu:

Droniowice - widły	Lubsza - pług
Harbułtowice - waga	Molna - kosa
Ligota Dobrodzieńska - kosy	Stebłów i Strzebiń - grabie
Ligota Woźnicka - koło	Olszyna - kosa i grabie

3/ Godła od zajęć przemysłowych

Brusiek - młot	Kośmidry - kowadło i młot
Chwostek - gwoździe	Kuczów - kowadło i młot
Główczyce, - młot	Zielona - kowadło
Kalety - kowadło i młot	Dzielna, Koszwice - młot

4/ Godła od budowli

Czarny Las - zamek	Łagiewniki M. - kościół, kaplica
Kamińskie Młyny - młyn wodny	Piasek - kościół
Lubecko - kościół	Sadów - dzwonnica
Lubliniec Zamek - zamek	Sadów Dolny - kościół

5/ Godła od wierzeń, religijności i mitologii

Babienica - krzyż	Kalina - krzyż
Sieraków- atrybuty Temida	Wędzina - anioł

6/ Godło od fauny

Gosławice - lew	Lisowice - lis
Łagiewniki Wielkie - lew	Kokotek - kogut
Kośmidry - lew	Pludry - jaskółka
Psary - pies	Rusinowice - koń
Sadów Górny - kogut	Solarnia - jeleń

7/ Godło od flory

Ciasna - trzy drzewa	Cieszowa - drzewa
Draliny - kwiaty	Gwoździany - drzewo
Glinica - drzewa	Jawornica - jawor i kwiaty
Kalina - drzewa	Kochanowice - drzewa
Lisowice - drzewa	Makowczyce -makówka
Kol. Strzebieńska - drzewo	Łany k/Woźnik - kłosy
Panoszów - drzewo	Wierzbie - wierzba
Koszvice - wrzos	

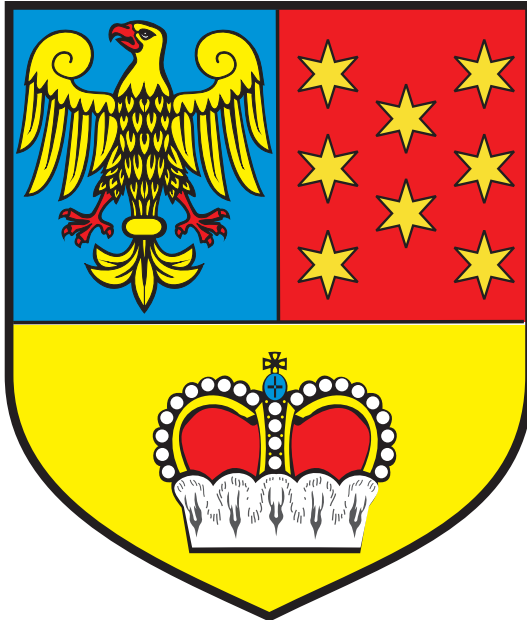
8/ Godła symboli astrologicznych i miłości i zbroi.

Ciasna - gwiazdy	Draliny - serce
Kochcice - strzały i serce	Pawonków - strzały i korona
Zborowskie - gwiazda	Zwóz - korona

**POWIAT
LUBLINIECKI**

POWIAT LUBLINIECKI

Herb powiatu - tarcza dwudzielna w pas, pole górne dwudzielne w słup. W polu pierwszym błękitnym orzeł złoty o dziobie i szponach czerwonych. W polu drugim czerwonym osiem gwiazd złotych sześcioramiennych. W polu dolnym złotym korona książęca.

MIASTO LUBLINIEC

Lubliniec został założony na szlaku handlowym z Wrocławia do Krakowa prawdopodobnie w 1272 przez księcia Władysława opolskiego. W 1277 rozpoczęła się budowa miejskiego ratusza oraz kościoła pw. św. Mikołaja. Lokowany na prawie magdeburskim Lubliniec prawa miejskie uzyskał w 1300, trafiając jednocześnie pod zwierzchnictwo Czech. Od XIV w. stolica powiatu lublinieckiego, jednego z największych w księstwie opolskim.

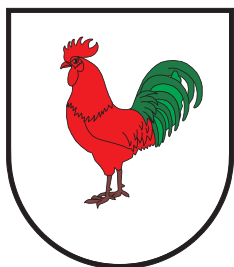
Herbem Miasta jest tarcza dwudzielna w słup. W błękitnym polu poboczniczy prawej znajduje się wizerunek orła złotego bez korony, zwróconego w prawo. W błękitnym polu poboczniczy lewej znajduje się pięć złotych gwiazd heraldycznych, sześciopromiennych, w dwóch rzędach w słup, w układzie trzy i dwa.

DRONIOWICZKI(dzielnica)

Dawniej była samodzielna miejscowością, gminą do roku 1945. Po tym czasie przyłączone zostały do Lublińca i stanowią dzielnicę miasta. Miejscowość posiadała własną pieczęć z godłem uwidoczniona na dokumencie z roku 1810.

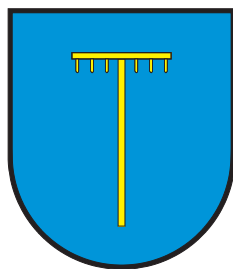
Herb, w srebrnym polu tarczy, zielona murawa na niej zielone dwa drzewa iglaste z brązowym pniem po bokach. Pomiędzy nim w środku brązowy pniak na nim czarny ptak w prawo.

KOKOTEK (dzielnica)

Od dawnych czasów stanowił samodzielną miejscowość, po roku 1945 został przyłączony do Lublińca i stanowi jego dzielnicę. W roku 1750 na dokumentach znajdowała się pieczęć z godłem.

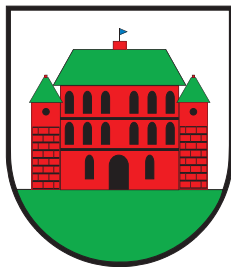
Herb miejscowości, w srebrnym polu tarczy herbowej, czerwony kogut z czerwonym grzebieniem, brązowymi nogami i zielonym ogonem w środku na prawo odwrócony.

STEBLÓW (dzielnica)

Miejscowość dawnej była samodzielną wsią, stanowiła gminę, która posiadała własną pieczęć z godłem. Odcisk tej pieczęci jest na dokumencie z 1837 roku.

Herb Stablowa, na błękitnym polu tarczy herbowej, złote grabie pionowo stojące drzewcem w dół.

LUBLINIEC ZAMEK (WYMYŚLACZ dzielnica)

Zamek w Lublińcu został wzniesiony w XIII wieku z inicjatywy książąt opolskich. Pod koniec XIV wieku właścicielem warowni został Spytek z Melsztyna, a na początku XV wieku przeszedł w ręce Bernarda, księcia niemożlińskiego, który ożenił się z Jadwigą, córką Spytka. W XVI wieku zamek należał do królów czeskich, którzy często go zastawiali. W 1587 roku właścicielem został ród Kochcickich, którzy dokonali gruntownej przebudowy zamku. W 1629 roku cesarz skonfiskował zamek Kochcickim za udział w wojnie trzydziestoletniej po stronie protestantów. W 1645 roku nowymi właścicielami zostaje włoska rodzina Cellarych osiadła w Krakowie, a następnie w latach 1727-63, rodzina Garnier. W roku 1784 lublinieckie dobra nabył Franz Grotowski, który nie mając potomka, przekazał zamek na sierociniec.

Herb od nazwy urobiony. W srebrnym polu tarczy herbowej, czerwony budynek dwupiętrowego zamku z dwoma basztami po bokach, zielony dach i murawa. Błękitna chorągiewka na czerwonym kominie w środku dachu.

MIASTO - GMINA WOŹNIKI

W roku 1241 po najeździe Mongołów zniszczony został gród na Górze Grojec, a tamtejsza ludność osiedliła się na terenie Woźnik. Po roku 1270 miejscowość otrzymuje prawa targowe, natomiast pełne prawa miejskie potwierdzone są w dokumentach z 1386 roku.

Miasto w średniowieczu znajdowało się przy jednej z odnóg szlaku handlowego między Krakowem a Wrocławiem, prowadzącej ze Sławkowa do Poznania. Od 1310 roku na jego obszarze znajdował się urząd celny.

Herb miasta - na błękitnym polu tarczy herbowej, pół koła i pół orła górnośląskiego (oba złote). O ile sprawa z orłem jest prosta (w górnośląskiej heraldyce jest to symbol praw miejskich otrzymanych od księcia), to połówka koła była różnie interpretowana i najbardziej utarła się wersja, że pochodzi ona od nazwy miasta *Woźniki* co w starosłowiańskim miało oznaczać ludność zajmującą się transportem czyli w dzisiejszej polszczyźnie brzmiałoby to *Przewoźnicy*.

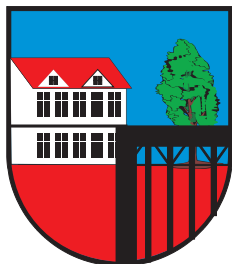

BABIENICA

Pierwsze wzmianki o wsi pochodzą z dokumentu z 1529 roku. O pochodzeniu nazwy miejscowości legenda głosi o strasznej zarazie, która w krótkim czasie uśmierciła wszystkich mieszkańców, oprócz jednej kobiety. Ludzie bali się zbliżyć do granic miejscowości. Pieczęć z godłem pochodzi z 1829 roku.

Herb - na błękitnym polu tarczy, na zielonej murawie, złoty krzyż stoi centralnie. Białą ubrana kobieta klęcząca twarzą w prawo po lewej stronie krzyża, zielone drzewko o brązowym pniu na prawo od krzyża.

CZARNY LAS

W 1853 roku założono tu osadę dworską - Helenenthal. Sołectwo Czarny Las leży w północnej części gminy.

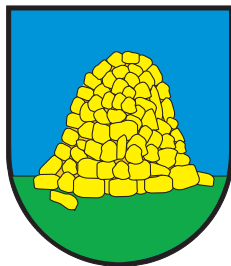
Herb powstał w wyniku konkursu przeprowadzonego wśród młodzieży szkolnej. Na błękitnym polu tarczy herbowej, na czerwonej murawie po prawej srebrny piętrowy dworek o czerwonym dachu, zielone drzewo liściaste po lewej. Czarny fragment bramy z przodu przed drzewem, po lewej.

DYRDY

Pierwsza wzmianka o Dyrdach pochodzi z 1830 roku i opisuje ją jako pustkowie. Nazwy miejscowości pochodzą od nazwiska dawnych właściciela Dyrdy i Sośnicy.

Herb miejscowości utworzono w wyniku konkursu. Tarcza herbową dzielona w słup. W pierwszym złotym polu, na czarnej murawie, zielone pół drzewa iglastego po lewej, pod nim po prawej czerwony jeleń biegnący w lewo. Na drugim błękitnym polu złote trzy kłosa.

KAMIENICA ŚLĄSKA

Pierwsze wzmianki o Kamiénicy pochodzą z 1529 roku. Pochodzenie nazwy można też tłumaczyć kamienistym podłożem gruntów, na których zbudowano Kamiénicę. Przymiotnik "Śląska" ma odróżnić Kamiénicę od Kamiénicy Polskiej.

Miejscowość posiadała pieczęć z godłem na dokumentach uwidoczniła w 1802 roku.

Herb od nazwy urobiony - na błękitnym polu tarczy herbowej, zielona murawa na niej złota kupa kamieni.

KAMIENSKIE MŁYNY

Pierwsze wzmianki pochodzą z 1707 roku z ksiąg parafialnych. Wtedy Kamiénskie Młyny były przysiółkiem Kamiénicy (stąd nazwa "Kamiénskie Młyny"). We wsi znajdowały się dwa młyny wodne.

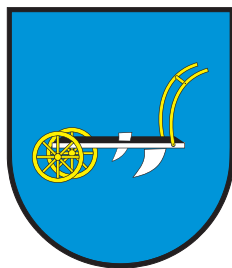
Herb powstał w wyniku konkursu i od nazwy urobiony. Na srebrnym polu tarczy, zielona murawie, czerwony budynek młyna wodnego z błękitnym dachu na niej. Brązowy konar drzewa za budynkiem po prawej. Błękitna woda i złote koło młyńskie poniżej budynku na tle zielonej murawy.

LIGOTA WOŹNICKA

Pierwsze wzmianki o Ligocie widnieją w przywileju księcia Bernarda z 1454 roku, w którym wyłączono wieś spod jurysdykcji wójta woźnickiego i włączono je do majątku lubszeckiego. Nazwa Ligoty wskazuje na ulgi podatkowe zastosowane w procesie osadniczym: Ligota - Lgota (ulga, wolnizna). Pieczęć uwidoczniła na dokumencie z roku 1870, wskazuje dawną przynależność Ligoty do Woźnik (stąd też nazwa "Ligota Woźnicka").

Na błękitnym polu tarczy, złote koło z jedenastoma szprychami centralnie położone.

LUBSZA

Lubsza to miejscowość, której tradycja sięga XIV wieku a dokładnie roku 1316, kiedy to ówczesny dziedzic Magnusjus de Lubsza występuje jako świadek w sporze między książętami śląskimi. Wieś posiadała własny zamek na Górze Grojec, który według legendy zapadł się pod ziemię.

Nazwa Lubsza nawiązuje do imienia Lubuszy, słowiańskiej bogini miłości, lub do „lubszej” czyli milszej.

Herb, na błękitnym polu tarczy pług w prawo o srebrnych lemieszach i czarnej ramie, złote koła i rączki.

PIASEK

Miejscowość istniała już w XVIII wieku. W 1755 roku po odebraniu protestantom kościoła parafialnego w Lubszy wybudowano w Piasku kościół ewangelicko - augsburski. Do 1922 roku oficjalną nazwą Piasku był Ludwigsthal (od nazwiska właściciela - Ludwika von Puckler), lecz nazwą "Piasek" posługiwano się już

w XIX wieku. Nawiązuje ona do charakteru gruntów wioski.

Herb, na błękitnym polu tarczy, zielona murawa, srebrny kościół z czerwonymi dachami, złote dwie kopuły. Zielone drzewo liściaste wolno stojące po prawej.

PSARY

Miejscowość powstały prawdopodobnie w XIII wieku. Pełniły wtedy funkcję osady służebnej, której ludność zajmowała się hodowlą psów na potrzeby księcia. Pierwsze wzmianki w dokumentach o Psarach pochodzą z 1529 roku i dotyczą płacenia na lubszecką parafię. Walorem przyrodniczym jest rezerwat przyrody na Górze Grojec. O Górze tej istnieje wiele legend. Jedną z nich spisał Józef Lompa.

Herb od nazwy urobiony. Na błękitnym polu tarczy, złoty pies z ogonem w górę uniesionym w prawo stojący .

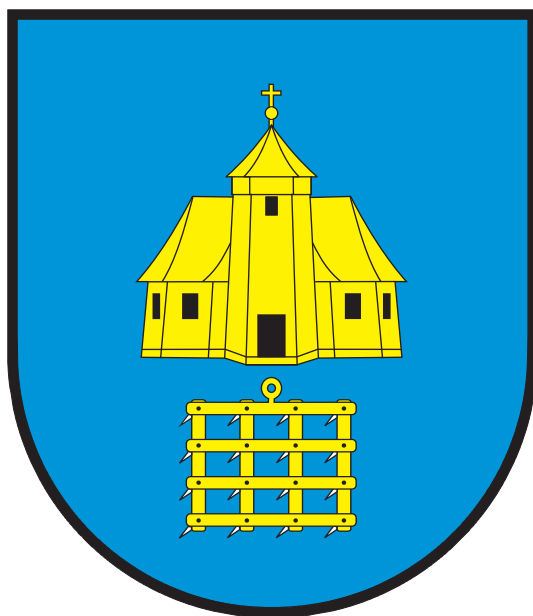
ŁANY

Miejscowość kiedyś stanowiła osobną gminę wiejską. W XX wieku została częścią Woźnik. Posługiwała się pieczęcią z godłem w roku 1895.

Herb od nazwy urobiony, na błękitnym polu tarczy herbowej, złotych pięć kłosów symetrycznie ułożonych w środku pola.

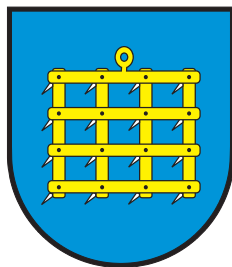
GMINA BORONÓW

Znajduje się od strony zachodniej powiatu lublinieckiego na tzw. Śląsku Białym. Boronów był samodzielną gminą w XVIII i XIX wieku. W dwudziestoleciu międzywojennym także obecnie leżąca na jej terenie miejscowość Dębowa Góra posiadała prawa gminne. Od 1973 roku należała do Gminy Herby. Od 1993 roku jest samodzielną gminą.

Herb gminy Boronów powstał w wyniku ogłoszonego w roku 2002 konkursu. Nawiązuje do herbu miejscowości oraz zabytkowego kościoła z roku 1611 pod wezwaniem NMP Różańcowej.

Na błękitnym polu tarczy herbowej, złoty kościół poniżej złote bronie jak w herbie wsi Boronowów.

BORONÓW

Pierwsza wzmianka, w której pojawia się nazwa Boronów, pochodzi z 1341 r., z dokumentu Kazimierza Wielkiego dotyczącego regulacji obszaru granicznego. Nazwa wsi wywodzi się, od borów lub też od nazwisk Broń albo Boronowski, dawniej częściej spotykanego na terenie miejscowości. Nazwa Bornów nadal jest popularna wśród mieszkańców. Pieczęć z godłem używana była od XVII wieku

Herb od nazwy urobiony. Na błękitnym polu tarczy herbowej, złote brony.

HUCISKO „(*)”

Nazwa miejscowości związana jest z wytopem szkła, jaki miał miejsce na jej terenie najprawdopodobniej w XVII - XVIII wieku.

Wcześniej w XVIII wieku miejscowość nosiła nazwę Stare Huty Szkła, następnie w XIX wieku Althütten, także Szklarnia, a od 1922 nosi obecną nazwę Hucisko.

Miejscowość pieczęci i herbu nie posiada. Propozycja herbu nawiązuje do nazwy oraz historii. Na błękitnym polu tarczy, złota stylizowana budowla (hutą) srebrny dym z komina oraz srebrna szklanka w środku poniżej budowli.

DĘBOWA GÓRA „(*)”

Wieś ta najprawdopodobniej założona została jako osada niemieckich robotników leśnych w 1774 roku. W dwudziestoleciu międzywojennym istniała w Dębowej Górze szkoła. Do roku 1922 wieś posiadała prawa gminne.

Miejscowość pieczęci oraz herbu nie posiada. Propozycja herbu od nazwy utworzona.

Na błękitnym polu tarczy, zielona góra stylizowana, zielona gałązka dębu na szczycie z pięcioma liśćmi, złoto - brązowymi trzy żołądźcie symetrycznie na gałęzi rozłożone.

GROJEC „(*)”

Etymologia nazwy sołectwa nie jest ustalona, prawdopodobnie wiąże się ona z położoną w sąsiedniej gminie Woźniki, Górą Grojec. Wśród mieszkańców Grojca utrzymuje się podanie, że nazwano tę miejscowość tak dlatego, że wcześniej na tym terenie miała swe siedlisko zgraja złoczyńców czyli złodziei. Kilkaset metrów za granicami sołectwa znajdują się źródła Liswart. Miejscowości pieczęci nie posiadała.

Propozycja herbu. Na błękitnym polu tarczy, zielona góra i błękitna wstęga rzeki ją przecinająca.

ZUMPY „(*)”

Miejscowość Zumpy tworzą historyczne dwie miejscowości Zumpów i Lisiej Góry. Lisia Góra (istnieje także inna wersja nazwy miejscowej kolonii - Łysa Góra) została w XIX wieku założona jako osada dla niemieckich górników sprowadzonych dla działającej wówczas kopalni. W pobliżu sołectwa znajdują się pozostałości po XIX wiecznej kopalni rud żelaza w formie kilkumetrowej wysokości hałd i ciekę wodnego, pełniącego wcześniej najprawdopodobniej funkcję sztolni.

Miejscowość pieczęci i herbu nie posiada. Propozycja herbu od nazwy historycznej i przekazów utworzona.

Na srebrnym polu tarczy, niebieskie dwa młotki skrzyżowane z czarnymi trzonkami (symbol górnictwa), czarna murawa, błękitna stylizowana woda na niej i trzy zielone trzciny nawiązujące do nazwy zumpy (*mokradła*). Zielone dwa drzewa iglaste po bokach symetrycznie ułożone.

GMINA CIASNA

Gmina położona jest w północno-zachodniej części województwa śląskiego w powiecie lublinieckim. Jest najbardziej wysuniętą na północ powiatu gminą.

Od zachodu graniczy z województwem opolskim. Północno-wschodnią granicę gminy stanowi rzeka Liswarta.

Herb gminy - na niebieskim polu tarczy herbowej, złota murawa na niej złoty dąb z złotymi dziewięcioma liśćmi symbolizujące dziewięć sołectw.

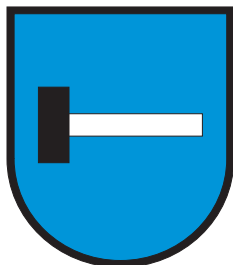

CIASNA

Nazwa miejscowości jest związana z naturalnym ukształtowaniem terenu i wskazuje na ciasnotę osady położonej między lasami, strumykami oraz podmokłym terenem. W kronikach miejscowość Ciasna pojawia się w 1687 roku. Po rozbiorach i do 1945 roku należała do Niemiec.

Herb miejscowości utworzony na podstawie pieczęci z końca XVIII wieku. Na błękitnym polu tarczy, zielone trzy drzewa od prawej malejące, złote trzy gwiazdy pięcioramienne, nad nimi od prawej malejące.

DZIELNA

Dzielna miejscowość położona na zachodniej części gminy. Nazwa wywodzi się od przymiotnika dzielny, do podziału, z podziału. Pierwsze wzmianki o miejscowości pochodzą z XVI w. W rozrzuconej na dużej powierzchni wsi rozróżniamy przysiółki.

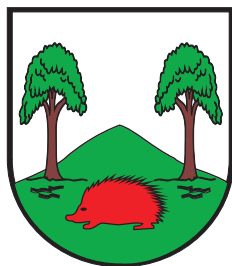
Herb miejscowości powstał na podstawie opisu pieczęci z 1805 roku. Na błękitnym polu tarczy herbowej, czarny młot poziomo ułożony z srebrnym drzewcem.

GLINICA

Miejscowość jest najstarszą miejscowością na ziemi lublinieckiej. Pierwsza wzmianka jest z roku 1189 w dokumentach biskupa Siroslausa, który to podarował ją zakonnikom Joanitom. Słynęła w XVIII i XIX wieku z pięknych wyrobów fajansowych.

Pieczęć miejscowości znajduje się na dokumentach z 1834 roku. Na srebrnym polu tarczy, czarna murawa na niej czerwony dzban z dwoma uchwytyami. Zielone dwa drzewa liściaste z brązowym pniami po bokach.

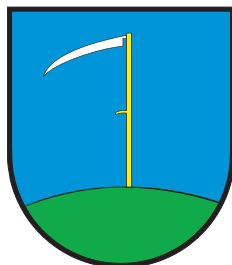

JEŻOWA „(*)”

Po Glinicy jest najstarszą miejscowością w gminie Ciasna. W dokumentach jej nazwa pojawia się w 1422 roku. Nazwa wsi wywodzi się najprawdopodobniej od nazwiska lub przezwiska Jeż, które to uzupełnione o przyrostek - owa, daje nam odpowiedź na pytanie: czyja to ziemia.

Miejscowość pieczęci i opisu nie posiadała.

Propozycja herby nawiązuje do nazwy miejscowości i wzniesienia zwanego Jeżowską Górką 289 metrów n.p.m. Na srebrnym polu tarczy, zielone wzgórze z zielonymi dwoma drzewami liściastymi o brązowym pniu. Czerwony jeż w prawo odwrócony na tle wzgórza.

MOLNA

Mimo, iż najstarsze zapisy w dokumentach pochodzą z początku XVIII wieku. Badania wykazują, że było tu kiedyś uroczysko noszące pra-starą nazwę Modlana, czyli miejsce podmokłe, wilgotne. Do dziś zresztą wschodnia część wsi znana jest jako Mokrus.

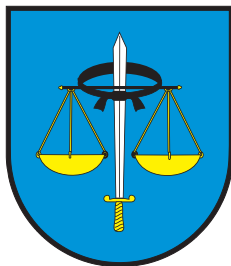
Herb Molnej wzorowany na opisie pieczęci z 1812 roku. Na błękitnym polu tarczy, zielony pagórek, srebrna kosa na nim stojąca pionowo w prawo odwrócona, złoty drzewiec kosi (kosisko).

PANOSZÓW

W 1650 Panoszów zwany był Kuźnicą Sierakowską, dopiero w 1720 roku nazwano ją Ponoszowem. Rymse objął w posiadanie Ponoszów i kilka innych przysiółków. Rymsa był to znanym i cenionym przedsiębiorcą, posiadający w Niemczech dwie fabryki papierosów, na których do dziś widnieje jego nazwa.

Herb Panoszowa oparty na opisie pieczęci z 1840 roku. Na srebrnym polu tarczy, czarna murawa, zielone wolno stojące drzewo z liśćmi symetrycznie rozłożonymi na brązowych konarach.

SIERAKÓW ŚLĄSKI

Nazwa miejscowości pochodzi od słowiańskiego imienia Sierak (starosłowiańskie Seru - kolor popiołu) i oznacza posiadłość Sieraka. Pierwsza wzmianka o Sierakowie przypada na połowę XV wieku.

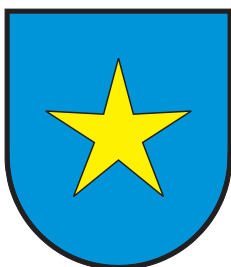
Herb Sierakowa opracowałem na prośbę komitetu organizacyjnego obchodów 550-lecia miejscowości, na podstawie opisu pieczęci z 1840 roku. Na błękitnym polu tarczy, złota waga w środku, srebrny pionowo miecz z złotą rękojeścią w dół, czarna opaska u góry (insygnia bogini sprawiedliwości Temidy)

WĘDZINA

Nazwa miejscowości pochodzi od słowa *wędzić*, wypalać las. Jej nazwa pojawia się po raz pierwszy w pierwszej połowie XVII w. Należy do tzw. nazw kulturowych, będących śladem konkretnej działalności człowieka. W tym wypadku chodzi o wypalanie lasu pod nowe pola: "wypalać" to również "wędzić". Nazwa

Wędzina pojawia się już w dokumentach w 1679 roku. Herb powstał na podstawie odcisku pieczęci z roku 1800. Na błękitnym polu tarczy, zielone wzgórze, srebrny anioł z srebrną chorągiewką w prawo na nim.

ZBOROWSKIE

W dokumentach nazwę miejscowości znajdujemy w "Urbarzu Lublinieckim" pod 1640 rokiem, gdzie jest zapisana jako "Borowske". Najbliższe prawdy będzie odwołanie się do wyrazu „bór”. Może mówiono nawet „z Borowskiego”. Połączenie dwu wyrazów „z i Borowskie” zlało się w całość i stąd nazwa Zborowskie.

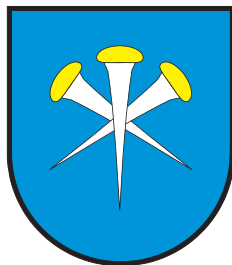
Herb miejscowości opracowany na podstawie opisu pieczęci. Na błękitnym polu tarczy, złota pięcioramienna gwiazda w środku.

GMINA HERBY

Gmina Herby należy do najbardziej zalesionych gmin w regionie - ponad 70% jej powierzchni zajmują lasy. Pod względem geograficznym gmina położona jest na Wyżynie Woźnicko - Wieluńskiej w obrębie 2 regionów : obniżenia Liswarty i Progu Herbskiego. W obecnym kształcie gmina Herby istnieje od 1 stycznia 1993 r.

Tarcza dzielona w dwa pasy. Górnym pas srebrny, zielone drzewo iglaste symbolizuje tradycje związane z leśnictwem i przemysłem drzewnym, po prawej Godło Polski po lewej Herb Śląska. Symbolika ta nawiązuje do nazwy miejscowości. Dolny pas czerwony, z centralnie umieszczonym Krzyżem Św. Andrzeja symbolizujący rozkwit miejscowości związany z kolejnictwem.

CHWOSTEK

Miejscowość swą nazwę przyjęła od kuźnicy Chwostek która została zbudowana w 1551 roku przez Stanisława Grodzickiego. Osadnictwo na tym terenie istniało już w okresie kultury Łużyckiej. Jedna z części Chwostka nosi nazwę Kuźnicy gdyż tam był wybudowany wielki piec.

Herb opracowany na podstawie pieczęci 1840 roku. Na błękitnym polu tarczy, srebrne trzy gwoździe, krzyżujące się z złotymi łebkami skierowanymi do góry.

HADRA „(*)”

Miejscowość istniała już od co najmniej XVIII wieku. Powstała tam kuźnia, która produkowała żelazo sztabowe. Miejscowość pieczęci ani herbu nie posiada.

Propozycja herbu nawiązuje do rolniczego charakteru miejscowości, istniał tam majątek ziemski. Na błękitnym polu tarczy, złote dwa kłosa po bokach, czarne kowadło na dole pomiędzy nimi. Srebrne kleszcze kowalskie ukośnie skrzyżowane z srebrnym młotem o czarnym drzewcu nad kowadłem.

HERBY

Miejscowość powstała w drugiej połowie XIX wieku. Nazwa wywodzi się od „herbów”, gdyż tutaj po rozbiorach przechodziła dawna granica pomiędzy carską Rosją i Prusami. Herby jako miejscowość pieczęci ani herbu nie posiadały. Herb obecnie taki jak herb gminy.

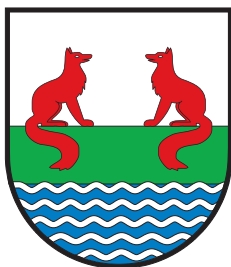

KALINA

Powstanie wioski opatrzone jest starą legendą. Przed wiekami rósł tu gęsty las kalinowy. Przybysze którzy karczowali ten gęsty las, wybudowali drewniane domki. W tym domkach zamieszkali a osadę nazwano Kalina.

Pieczęć Kaliny z roku 1871, był podstawą do opracowania herbu. Późniejsza pieczęć w godle uwidocznił był żelazny krzyż niemiecki.

Herb, błękitne pole tarczy, zielony pagórek, srebrny krzyż w środku na pagórku, po bokach zielone dwa drzewa (kaliny) z brązowymi pniami.

LISÓW „(*)”

Lisów jako miejscowość wspomniana jest już w dokumencie z 1292 roku, pod nazwą Lassovie. Nazwa Lisów może pochodzić od kmiecia Macieja Lisa który to w 1574 roku miał tam kuźnicę. Miejscowość pieczęci z godłem nie posiadała.

Propozycja herbu nawiązuje to do nazwy miejscowości. Na srebrnym polu tarczy, zielona murawa, czerwone dwa lisy na niej siedzące pyskami do siebie, Poniżej stylizowana woda nawiązująca do rzeki która przyjęła nazwę od miejscowości (Liswarta)

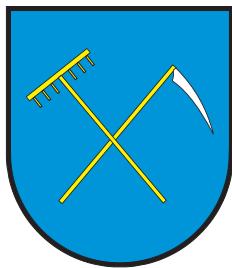

ŁEBKI „(*)”

Miejscowość Łebki jest typową miejscowością śródleśną. Daty powstania ani powstania nazwy nie można ustalić. Miejscowość ta nie należała do ziemi lublinieckiej. Pieczęci ani herbu nie udało się ustalić.

Propozycja herbu do nazwy miejscowości nawiązuje, w średniowieczu *łebkiem* określono kilka rodzajów hełmów. Ich cechą charakterystyczną było dość ściśle przyleganie do głowy.

Na błękitnym polu tarczy, zielona murawa na niej zielone dwa drzewa iglaste o brązowym pniu (cisy), srebrny hełm (*łebek*) między drzewami w prawo.

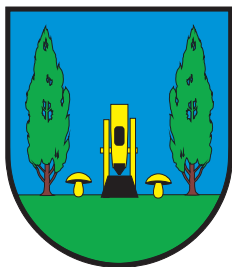

OLSZYNA

Powstanie miejscowości nie jest znane. Ale mogła ona powstać w XIII wieku. Nazwa może wywodzić się od lasów olszynowych.

Miejscowość ta posiada pieczęć z 1974 roku na podstawie tej pieczęci oparty jest herb.

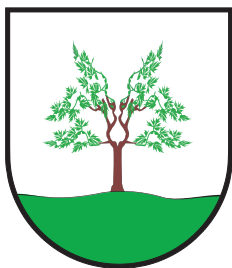
Na błękitnym polu tarczy herbowej, skrzyżowane narzędzia rolnicze, złote grabie ukośnie w prawo natomiast srebrna kosa z złotym drzewcem w lewo.

TANINA „(*)”

Niewielka wieś nad Liswartą. Na jej terenie znajduje się Rezerwat Przyrody Cisów nad Liswartą założony w 1957 roku. Pierwszą kuźnię w Taninie zbudował około 1554 r. Klimek, syn sołtysa z Kochanowic.

Miejscowość pieczęci ani opisu jej nie posiada. Propozycja herbu nawiązuje do historii i przyrodniczych walorów miejscowości. Na błękitnym polu tarczy, zielona murawa, złoty młot podrzutowy z czarną podstawą, napędzany wodą w środku, złote dwa grzyby po obu stronach i zielone dwa drzewa iglaste (cisy) po bokach.

LISOWSKA KOLONIA

Miejscowość wśród lasu położona, dawniej była samodzielną gminą. Posiadała własną pieczęć, na dokumentach z 1805 roku. Nazwa miejscowości związana jest z sołectwem Lisów do którego należy.

Herb, na srebrnym polu tarczy, zielonej murawa. Zielone drzewo liściaste wolno stojące z symetrycznie skąpym ulistnieniem o brązowym pniu.

MOCHAŁA „(*)”

Mała wieś nad Liswartą. Pochodzenia nazwy miejscowości nie można ustalić. W XIX wieku znajdowała się fabryka produkująca łyżki, natomiast po roku 1921 powstała tam zakład garbarski, która istniała do czasu przemian ustrojowych w końcu XX wieku.

Miejscowość pieczęci nie posiada. Propozycja herbu nawiązuje walorów przyrodniczych oraz byłego zakładu garbarskiego. Tarcza dzielona w słup. Pierwszy srebrny, na czarnej ziemi po prawej, połowa zielonego drzewa, z prawej błękitna woda. Drugi błękitny słup, złota połowa stylizowanej skóry na nim.

KIERZKI „(*)”

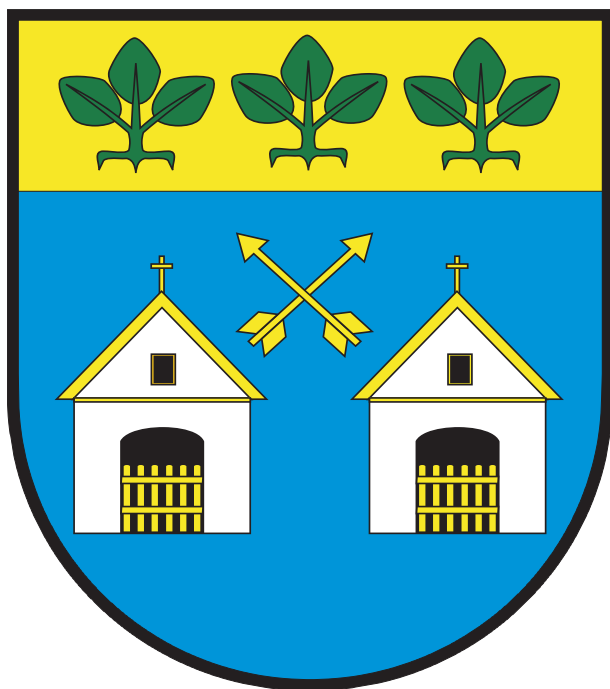
Powstanie miejscowości ani nazwy nie można ustalić. Miejscowość położona jest wśród lasu. W gwarze śląskiej nazwa Kierzki można wywodzić od nazwy *krzak - kierz*.

Miejscowość pieczęci ani herbu nie posiada. Propozycja herbu mogła by nawiązać do nazwy miejscowości. Na srebrnym polu tarczy herbowej, zielony krzew wolno stojący na zielonej murawie.

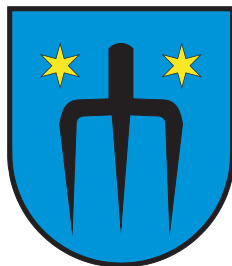

GMINA KOCHANOWICE

Gmina Kochanowice leży na wyżynie Śląskiej, przecinają ją dopływy Liswarty - Potok Kochcicki i Potok Kochanowicki.

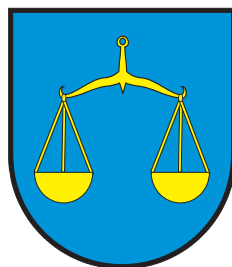
Na niebieskim polu tarczy z złotą głowicą , w której zielone trzy liście lipy (potrójne) , w polu dolnym srebrne dwie kapliczki z złotymi grodzieniami i dachami zwieńczone krzyżami, pomiędzy nimi złote dwie skrzyżowane strzały. Symbolika nawiązuje do miejscowej tradycji i przyrody. Dwie kaplice i strzały nawiązują do legendy bratobójczej.

DRONIOWICE WIELKIE

Miejscowość swą nazwę wywodzi od starego śląskiego imienia Dron lub podobne. Miejscowości odnotowany jest w zapisach księgi uposażeń biskupstwa wrocławskiego od 1295 do 1305 roku.

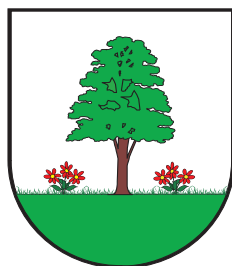
Herb miejscowości oparty jest na pieczęci z 1838 roku. Błękitne pole tarczy, czarne trójzębne widły w środku bez drzewca zwrócone zębami w dół, złote dwie sześcioramiennie gwiazdy po bokach. Herb nawiązuje do rolniczych zajęć mieszkańców.

HARBUŁTOWICE

Nazwa miejscowości pochodzić może od pierwszego mieszkańca Herborta Kochcickiego (*Herbort, Herbold-Harbułt*). Jedną z pierwszych informacji o miejscowości jest z roku 1358 roku. Pieczęć z godłem uwidoczniła się na dokumentach z 1855 roku.

Herb, na błękitnym polu tarczy herbowej, złota waga kupiecka z dwiema szalkami centralnie położona. Herb może symbolizować kupieckie tradycje w miejscowości.

JAWORNICA

Pierwsza zapis o Jawornicy pochodzi z 1295 roku. Nazwa miejscowości wywodzić się może od drzewa jawor, które porastały te tereny.

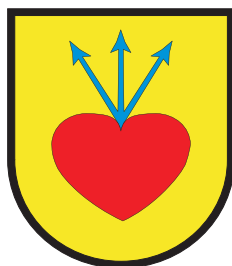
Herb, nawiązuje do nazwy miejscowości i jest wzorowany na odcisku pieczęci 1784 roku. Na srebrnym polu tarczy herbowej, zielona murawa, zielone drzewo liściaste w środku, wolno stojące o brązowym pniu (jawor). Czerwone trzy kwiaty z złotymi środkami, zielone trzy listki przy kwiatkach pod drzewem, na murawie po bokach.

KOCHANOWICE

Nazwa miejscowości wywodzi się od nazwiska Kochan lub Kochon. Pierwsze udokumentowane wzmianki o miejscowości Kochanowice pochodzą z 1358 roku.

Pieczeni z godłem uwidoczniła na dokumentach z 1842 roku. Na srebrnym polu tarczy czarno ubrany wieśniak idzie w prawo na zielonej murawie, z błękitną siekierą o czarnym drzewcu na prawym ramieniu, pomiędzy zielonymi dwoma drzewami. Herb symbolizuje leśne zajęcie ówczesnych mieszkańców.

KOHCICE

Nazwa miejscowości może się wywodzić od właścicieli Kochcickich, którzy prawdopodobnie od 1307 roku władali tą miejscowością. Druga wersja mówi, nazwa Kochcice wywodzi się od słów *cocus* lub *coctor*, oznaczających kucharza lub warzelnika.

Herb miejscowości sporządzony na podstawie odcisku pieczęci na dokumencie z 1842 roku.

Na złotym polu tarczy herbowej, czerwone serce w środku i błękitne trzy strzały wychodzące zeń promieniście ku górze.

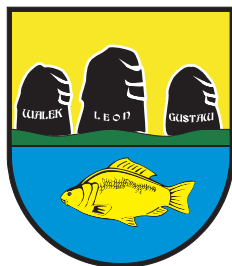

LUBECKO

Pierwszy zapis o Lubecku, odnotowany jest w dokumencie biskupa Lorenza z roku 1226. Nazwa może pochodzić od zdrobniałej formy Lubik. Miejscowość słynie jako miejscowość pątnicza.

Herb nawiązuje do pieczęci odcisniętej na dokumencie 1869 roku.

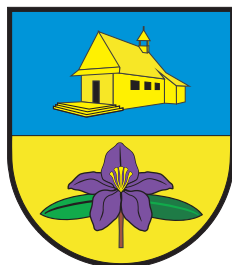
Na błękitnej polu tarczy herbowej, srebrny stylizowany kościół z złotymi dwiema wieżami i złotym dachem.

LUBOCKIE „(*)”

Lubockie jest miejscowością śródlęsną pierwsza wzmianka pochodzi z 1360 roku. Nazwa miejscowości może pochodzić od nazwiska kmiecia Simona von Lubeczekh. Miejscowość pieczęci ani herbu nie posiadała.

Propozycja herbu nawiązuje do legendy o trzech kamieniach na których były wyryte imiona. Herb o tarczy podzielonej w pasy. Pierwszy złoty pas na nim czarne trzy kamienie na zielonej murawie z imionami Walek, Leon i Gustaw. Drugi błękitny pas złota ryba na nim w prawo. Herb nawiązuje do legendy oraz tradycji hodowli ryb w tej miejscowości.

PAWEŁKI „(*)”

Nazwa miejscowości prawdopodobnie wzięła się od nazwy pierwszego osadnika Jendrzeya Paweleka właściciela młyna. Informację tą odnotowano w 1640 roku w Urbarzu Lublinieckim.

Miejscowość pieczęci nie posiadała. Propozycja herbu, tarcza herbowa dzielonej w pasy.

Pierwszy błękitny pas na nim złoty kościółek. Drugi złoty pas na nim purpurowy kwiat różanecznika z zielonymi dwoma listkami. Kwiat różanecznika nawiązuje do stanowiska różaneczników na pobliskim przysiółku Brzoza.

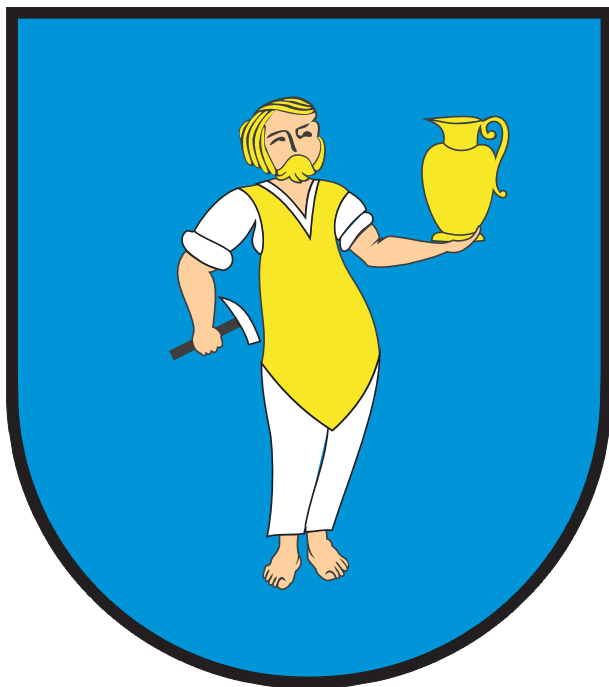
OSTRÓW „(*)”

Nazwa miejscowości może pochodzić od pól położonych pomiędzy dwoma strumieniami lub wyspą, kępą położoną na rzece. Pierwsza wzmianka o miejscowości pochodzi z 1655 roku w kronice parafialnej w Lubecku. W miejscowości znajduje się kapliczka, którą to ufundował dla miejscowości Syfwiusz von Aulock.

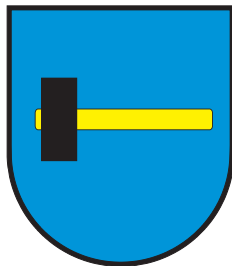
Miejscowość pieczęci nie posiadała. Propozycja herbu mogła by przedstawiać następująco. Na srebrnym polu tarczy u dołu błękitny symbol wody, na niej zielona wysepką z stylizowaną błękitną kapliczką. Wysepką nawiązuje do nazwy miejscowości (*ostrów woda wyspę opływająca*).

GMINA KOSZĘCIN

Gmina położona jest na południowo-wschodniej części powiatu lublinieckiego.

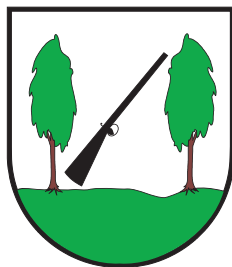
W polu błękitnym postać kuźnika o złotej brodzie i włosach, srebrne spodnie i koszula, złoty fartuch. Trzyma w prawicy srebrny młotek metalurgiczny z czarnym drzewcem, zaś w wyciągniętej lewicy złoty dzban. Herb nawiązuje do osoby Walentego Roździeńskiego, metalurga i kuźnika żyjącego w XVI i XVII wieku, który właśnie w Koszęcinie tworzył swoje dzieło, traktat hutniczy - "*Officina ferraria*".

BRUSIEK

Wieś znana od XIV wieku, kiedy to właściciele tej miejscowości, wybudowali tu pierwszą hutę. Najstarszym zabytkiem jest kościół drewniany p.w. św. Jana Chrzciciela otoczony cmentarzem. Nazwa miejscowości może pochodzić od pierwszych właścicieli, rodziny Bruśków

Pieczęć wspomniana jest na dokumentach z 1742 roku. Na błękitnym polu tarczy herbowej, czarny młot w prawo o złotym drzewcu, centralnie położony poziomo.

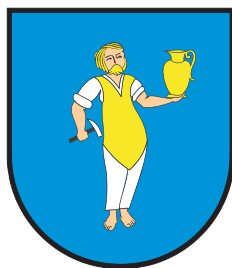

CIESZOWA

Pierwsze wzmianki o Cieszowej datowane jest z 1305 roku. Nazwa miejscowości pochodzi od nazwiska Cieszowskich, którzy byli jej właścicielami od 1586 roku. Od XVII wieku Cieszowę do XIX wieku zamieszkiwali żydzi, pozostał po nich ślad, jest nim cmentarz zlokalizowany w polach na zachód od wsi.

Miejscowość posiadała pieczęć z godłem z 1866 roku.

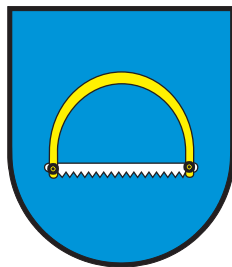
Herb, na srebrnym polu tarczy, zielona murawa na niej zielone dwa drzewa liściaste o brązowych pniach, czarna stojąca strzelba pomiędzy nimi ukośnie w lewo.

KOSZĘCIN

Pierwsza wzmianka o Koszęcinie pochodzi z 1275 roku, o płaceniu dziesięciny na rzecz probostwa w Kamieniu Śląskim. Nazwa miejscowości wywodzi się od nazwiska pierwszego właściciela legendarnego księcia Gustawa Koszęcinskiego.

Koszęcin posiadał pieczęć z roku 1727, jakoby zapożyczoną od pobliskiej miejscowości Piłka. Obecny herb wsi jak gminy z wizerunkiem kuźnika.

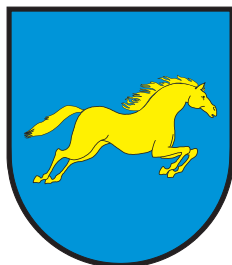

PIŁKA „(*)”

Pierwszą osadą na terenie gminy Koszęcin była Piłka, należała ona do właścicieli Koszęcina. Przez wioskę przepływa rzeka Leśnica. Jest to najmniejsze sołectwo gminy Koszęcin. Wcześniej miejscowość należała do sołectwa Rusinowice.

Miejscowość pieczęci ani herbu nie posiada, jednak wg Gumowskiego pieczęć Koszęcina mogła być zapożyczona z Piłki. Godłem na jej pieczęci mogła być piła.

Herb, na błękitnej polu tarczy srebrna piła z złotym łukowatym kabłąkiem.

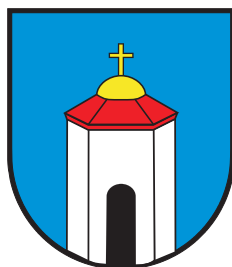

RUSINOWICE

Pierwsza wzmianka o miejscowości pochodzi z roku 1360. Nie można było ustalić skąd wzięła się nazwa miejscowości.

Herb Rusinowic opracowany jest na podstawie opisu pieczęci na dokumencie z roku 1840.

Na błękitnym polu tarczy, złoty koń galopujący w lewo. Herb nawiązuje do przekazu, jakoby o nieszczerliwej miłości dwojga młodych ludzi z różnych stanów, którzy to uciekli na koniu.

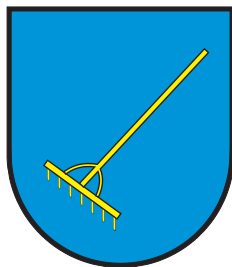

SADÓW

Miejscowość powstała na pewno przed 1331 rokiem. W Sadowie znajduje się, jeden z najstarszych kościołów na Śląsku pod wezwaniem św. Józefa. Obok znajduje się dzwonnica wzniesiona w XVIII wieku. Nazwa miejscowości może wywodzić się od „sadow” lub właściciela von Sadowowskiego. Dawniej Sadowo składa się

z dwu oddzielnych miejscowości Sadowa Górnego i Dolnego. Pieczęć herbu pochodzi z dokumentu z 1863 roku.

Herb, na błękitnym polu tarczy, srebrna sześcioramienna stylizowana kaplica z czerwonym dachem i złotą kopułą z krzyżem.

STRZEBIŃ

Pierwsza wzmianka o miejscowości pochodzi z 1571 roku jako Trzebiń. Wcześniej bo w roku 1454 nadane były przywileje i obowiązki Woźnikom, że woźniczenie mają kosić łąki w Trzebieniu. Nazwa miejscowości może wywodzić się od trzebienia lasów. Miejscowość powstała przez połączenie Strzebinia, Bagna i Koloni Strzebińskiej. Herb oparty na pieczęci z godłem z 1841 roku.

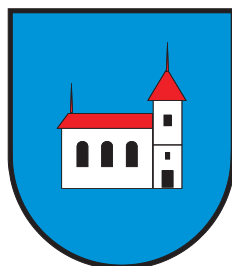
Na błękitnej polu tarczy, złote grabie ukośnie w lewo położone drzewcem do góry. Miejscowość używa herbu jak herb Steblowa, natomiast pieczęć przedstawia go jak wyżej.

WIERZBIE

Miejscowość w XV wieku wzmiankowana jest jako Viribe. Nazwa powstać mogła od właściciela Pana Henryka Wierbskiego, który od 1660 roku władał tą miejscowości i wieloma innymi.

Pieczęć z godłem pochodzi z dokumentu z 1863 roku. Na złotym polu tarczy herbowej, zielona murawa, na niej zielono drzewo wolno stojące, słabo ulistnione z brązowym pniem.

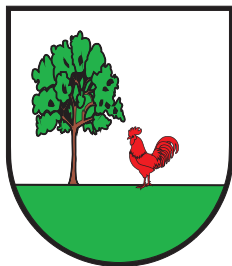
SADÓW DOLNY

Miejscowość Sądów Dolny obecnie częścią Sadowa. Dawniej był samodzielną gminą, położony jest w południowej części Sadowa.

Odcisk pieczęci uwidocznioną na dokumencie z 1863 roku.

Herb, na błękitnej polu tarczy herbowej, srebrny centralnie położony kościół z wieżą w lewo o czerwonych dachach.

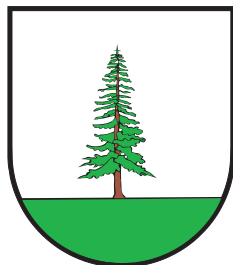

SADÓW GÓRNY

Miejscowość Sadowy Górny obecnie stanowi część Sadowa. Dawniej była samodzielną gminą, położony jest na północnej części Sadowa. Miejscowość posiadała własną pieczęć, uwidocznioną na dokumencie z roku 1863.

Herb na srebrnym polu tarczy, zielona murawa po prawej zielone drzewo liściaste z brązowym pniem, po lewej czerwony kogut stojący na murawie w prawo.

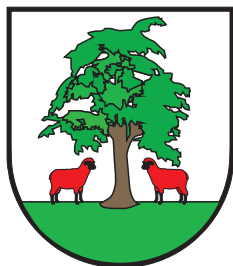

STRZEBIŃ KOLONIA

Niegdyś samodzielna gmina posiadała własną pieczęć pochodzącą z VIII wieku, miejscowość nosiła dawniej nazwę Erdmannsheim. Obecnie jest częścią miejscowości Strzebiń.

Herb mógłby się przedstawia następująco.

Na srebrnym polu tarczy herbowej, zielone drzewo iglaste wolno stojące z brązowym pniem na zielonej murawie.

BUKOWIEC „(*)”

Miejscowość powstała na początku XIX wieku, powstanie jej może się wiązać z wybudowaną tam owczarnią, która została zlikwidowana w 1857 roku. Nazwa prawdopodobnie powstała od rosnących tam buków. Pieczęci ani opisu jej nie odnaleziono.

Propozycja herbu nawiązuje do w/w opisów.

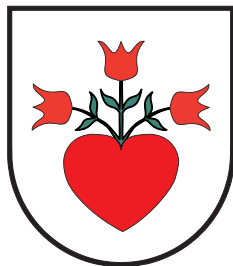
Na srebrnym polu tarczy, zielona murawa, zielone okazałe drzewo (buk) wolno stojący o brązowym pniu, czerwone dwie owce pod nim po bokach.

GMINA PAWONKÓW

Gmina położona jest na południowo-zachodniej części powiatu lublinieckiego. Znaczną powierzchnię bo 44 % powierzchni zajmują lasy. Przez teren gminy przepływa rzeka Lublinica.

Herb zapożyczony od wsi Pawonków. Na błękitnym polu tarczy, złote dwie strzały w kształcie litery V, pomiędzy nimi prosta złota korona dla odróżnienia od herbu Pawonkowa korona zaokrągloną ma część środkową.

DRALINY

Miejscowość Draliny, odnotowana jest już w dokumentach 1415 roku. Nazwa wcześniejsza to Dralin, pochodzi prawdopodobnie od trzech lip lub od niemieckiego słowa Dreilinden, czyli dwór pod trzema lipami. Nazwa Draliny powstała w roku 1945.

Pieczęć miejscowości pochodzi z początku XIX wieku. Odcisnięta na dokumentach z lat 1837 i 1841.

Herb, na srebrnym polu tarczy, czerwone serce z czerwonymi trzema kwiatami wyrastającymi z niego o zielonych łodygach i liściach.

GWOŹDZIANY

Miejscowość po raz pierwszy pojawiła się w dokumencie z roku 1447. Nazwa miejscowości wywodzi się od staropolskiego słowa *gwozd* co oznaczałoby gęsty las.

Pieczęć miejscowości odcisnięta na dokumencie z roku 1840.

Herb, na srebrnym polu tarczy herbowej, na czarnej zaoranej ziemi, zielone okazałe drzewo liściaste wolno stojące z brązowym pniem.

KOSZWICE

Miejscowość powstała po plebiscycie w roku 1923, po sztucznym podziale miejscowości Kośmidry. Nazwa niemiecka powstała od miejscowości Kośmidry (Koschwitz). Potem w roku 1937 zmieniono ją na Heidehamer (wrzosowisku - młot). Nazwa Koszwice używana jest od 1945 roku.

Herb powstał w 2008 roku. Na błękitnym polu srebrny młot o czarnym drzewcu pionowo postawiony, purpurowe kwiaty wrzosu po bokach o brązowych łodygach z zielonym ulistnieniem na złotej murawie. W tle nad murawą zielony las.

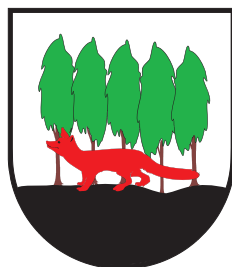

KOŚMIDRY

Data powstania dokładnie nie jest znana, powstanie prawdopodobnie można datować w XIII wieku. Nazwa może wywodzić się od słów „ku” „śmidom” co w mogło wyrażać się ku kuźnicom”.

Miejscowość posiadała pieczęć z godłem na dokumentach z 1810 roku.

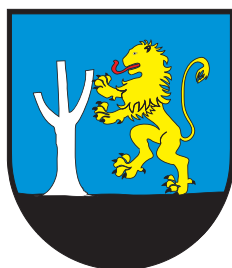
Herb, na błękitnej polu tarczy, na czarnej ziemi złoty lew w prawo stoi na dwu łapach, czarny młot z srebrnym drzewcem trzymający. Na ziemi przed lwem na prawo, czarne kowadło na srebrnym pniu.

LISOWICE

Nazwa miejscowości może pochodzić od lisa, zwierzęcia łownego którego dużo występowały w tamtych lasach. Początkowe wzmianki o miejscowości pochodzą z roku 1305. Miejscowość posiadała dwie pieczęcie. Starsza powstała w XVIII wieku, nowsza na dokumentach 1837 roku była wzorem herbu.

Herb, srebrne pole tarczy, czarna murawa na niej zielonych pięć drzew liściastych o brązowych pniach. Czerwony lis przed drzewami biegnący na prawo.

ŁAGIEWNIKI WIELKIE

Nazwa miejscowości pochodzi od „ładwi” czyli naczyń wyrabianych z drewna lub innych materiałów dostępnych w dawnych czasach. Pierwsza wzmianka o miejscowości pochodzi z 1305 roku. Miejscowość posiadała dwie pieczęcie. Nowsza z godłem pochodzi z 1841 roku.

Herb miejscowości, na błękitnym polu tarczy czarna murawa na niej złoty lew z czerwonym językiem stoi na dwu łapach w prawo, srebrny pień drzewa z trzema konarami przed nim.

ŁAGIEWNIKI MAŁE

Pierwsza wzmianka o miejscowości pochodzi z roku 1679, kiedy to biskup wrocławski ks. Wawrzyniec Joanston wizytował parafię Pawonkowską. Nazwa miejscowości mogła powstać tak jak Łagiewnik Wielkich.

Miejscowość posiadała pieczęć z opisem znajduje się na dokumentach z 1840 roku. Zachował się jej lakoniczny opis „dwie kaplice”. Natomiast na paczkach kawy HAG z ubiegłego wieku jest wizerunek herbu z dwiema jednakowymi kaplicami większa po lewej o czerwonych dachach.

Herb nawiązuje do tego przekazu. Błękitne pole tarcza, srebrny kościół z złotą kopułą po prawej, srebrna kaplica z czerwonym dachem i złotą kopułą po lewej.

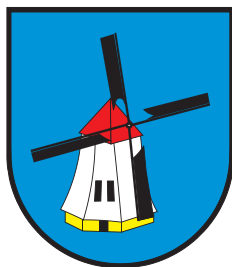

PAWONKÓW

Pierwsza wzmianka o miejscowości pochodzi z roku 1305. Nazwa może pochodzić od nazwiska dzierżawcy Pawonka lub ukształtowania dróg w kierunku dworu, przypominające nogo pająka.

Pawonków posiadał dwie pieczęcie starsza z roku 1750 nowsza z 1911 roku, Na nowszej strzały zastąpione zostały kątomierzem stolarskim.

Herb, na błękitnym polu, złote strzały dwie w kształcie litery V, zakończone odmiennymi ostrzami. Złota prosta mała korona pomiędzy strzałami w górnej części.

SKRZYDŁOWICE

Nazwa miejscowości mogła powstać od istniejącego tam wiatraka, daty powstania nie ustalono.

Pieczęć z godłem i opisana pochodzi na dokumentach z 1840 roku.

Herb, na błękitnej polu tarczy, srebrny wiatrak centralnie położony, o czarnych czterech skrzydłach, czerwonym dachu i złotą podmurówką wiatraka.

SOLARNIA

Miejscowość powstała w roku 1685 pod nazwą Warmiąż lub Warmasz określenie *Sais Cactura*. Dało to prawdopodobnie początek wsi Solarnia, jako warzelnia soli.

Odcisk pieczęci pochodzi z zbiorów ks. Karola Urbana proboszcza sadowskiej parafii z początku lat XX wieku.

Herb, na srebnym polu tarczy herbowej, czarna murawa na niej czerwony jeleni w prawo, zielone dwa drzewa iglaste o brązowym pniu za nim w po lewej .

LIPIE ŚLĄSKIE „(*)”

Miejscowość wchodząca w skład sołectwa Lisowice. O miejscowości zrobiło się głośno po odkryciu szczątków dinozaura w 2006 roku. Daty powstania miejscowości nie można ustalić. Pieczęci nie posiadała.

Herb zaproponować można następujący. Błękitne pole tarczy herbowej, czarne wzgórze na nim czerwona cegielnia z wysokim kominem, charakterystyczna dla miejscowości o czarnym dachu. Żółty dinozaur poniżej w prawo, na tle czarnego wzgórza .

**POWIATY
OLESKI I
TARNOGÓRSKI**

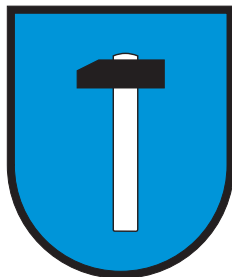
MIASTO - GMINA DOBRODZIEN

Pierwsze wzmianki o Dobrodzieniu pochodzą dopiero z 1267 r. Rozwojowi osady sprzyjało korzystne położenie na szlaku handlowym ze Śląska do Małopolski. W 1327 r. książę Władysław Bytomski złożył hołd lenny królowi Czech – od tego momentu Dobrodzień znajdował się pod zwierzchnictwem czeskim i dzielił losy polityczne Śląska. W 1384 r. nastąpiła lokacja miasta na prawie magdeburskim

Tarcza herbu dwudzielna w słup. W błękitnym polu poboczniczy lewej - pół orła złotego w profilu prawym. W czerwonym polu poboczniczy prawej - połowa róży sześć-płatkowej heraldycznej o płatkach srebrnych z zielonymi wypustkami; środek róży złoty.

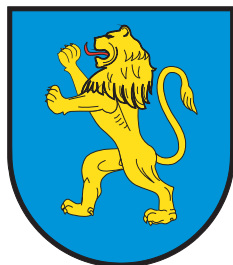

GŁÓWCZYCE

Miejscowość której historii ani pochodzenia nazwy nie ustaliłem. Jako samodzielna gmina posługiwała się pieczęcią z godłem. Opis odcisku pieczęci pochodzi z książkipt. „Lublinitz stadt und kreis in Oberschlesien” z początku XIX wieku.

Herb miejscowości, na błękitnym polu tarczy czarny młot z srebrnym drzewcem pionowo ustawiony.

GOSŁAWICE

Miejscowość której także historii ani nazwy nie ustaliłem, posiadała pieczęć z godłem. Opis pieczęci jest bardzo lakoniczny i odnotowany w wydanym książce w Niemczech pt. „Lublinitz stadt und kreis in Oberschlesien”.

Herb miejscowości, na błękitnym polu tarczy, złoty lew na dwu łapach stojący w prawo z czerwonym językiem.

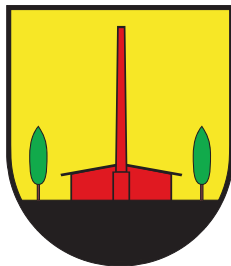

KLEKOTNA

Pochodzenie nazwy miejscowości oraz historii nie ustaliłem. W okresie do roku 1945 miejscowość nosiła niemiecką nazwę Charlottenthal.

Miejscowość posiadała własną pieczęć z godłem uwidocznioną na dokumencie z 1742 roku.

Herb, na błękitnym polu tarczy, czarna murawa na niej zielone drzewo (dąb) wolnostojące z wyraźnymi liśćmi dębowymi o brązowym pniu.

BŁACHÓW „(*)”

Wioska Błachów jest bardzo małą miejscowością, większość domów została wybudowana w latach 20-tych i 30-tych ubiegłego stulecia. Daty powstania ani nazwy miejscowości nie ustalono.

Miejscowość pieczęci nie posiadała. Propozycja herbu, na złotym polu tarczy czarna ziemia (murawa), na niej czerwony budynek cegielni z wysokim kominem, zielone drzewa po bokach z brązowymi pniami. Nawiązuje do istniejącej w XX wieku cegielni.

BZINICA NOWA „(*)”

Miejscowość założona została w roku 1904, wtedy to w okolicy Dobrodzienia przybyło 350 sudeckich Czechów wyznania husyckiego. Założyli osadę o nazwie Wilhelmssort.

Miejscowość pieczęci z godłem nie posiadała. Propozycja herbu nawiązuje do przebywającej tam i pochowanej słynnej Karolinie z śląskiej piosenki. Na niebieskim polu tarczy złote postacie Karlicza i Karolinki w lewo odwrócone, wzorowane na rzeźbie z miejscowości Gogolin.

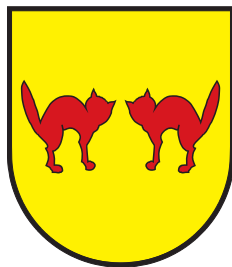

BZINICA STARA „(*)”

Wieś po raz pierwszy wzmiankowana w Księdze Uposażenia Biskupstwa Wrocławskiego (1295-1305). Nazwa wsi wywodzi się od nazwy rzeki „Bziniczki”. Pieczęci z godłem nie udało się ustalić.

Propozycja herbu nawiązuje do zdarzenia które przyczyniło się do wybudowania kaplicy, kiedy to zginął furman późniejszego fundatora kaplicy.

Na błękitnym polu tarczy, złota stylizowana kaplica z czerwonym dachem w prawej górnej części, srebra wstęga rzeki ukośnie z lewej na prawo w dół, symbolizująca rzeczkę od której to nazwana jest miejscowość.

KOCURY „(*)”

Nazwa miejscowości Kocury pochodzi od nazwiska zarządcy tych posiadłości, które brzmiało Kocur lub Kocurowski.

Miejscowość pieczęci z godłem nie posiadała. Propozycja herbu od nazwy miejscowości utworzona. Na złotym polu tarczy czerwone dwa kocury (koty) głowami do siebie

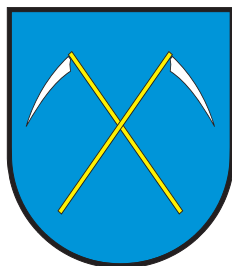
zwrócone, z wygiętymi grzbietami i uniesionymi do góry ogonami.

KOLEJKA „(*)”

Historii miejscowości ani pochodzenia nazwy nie udało się ustalić. Miejscowość położona jest wśród lasów. Nazwa miejscowości może wywodzić się od przebiegającej wśród lasu kolejki wywożącej drzewo z lasu. Propozycja herbu nawiązuje do nazwy.

Tarcz dzielona w pas pierwsze pole błękitne, na nim zielony las iglasty, drugie pole złote na nim czarna stylizowana kolejka leśna.

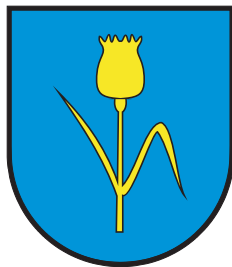

LIGOTA DOBRODZIŃSKA

Nazwa miejscowości jak wiele nosi w drugim członie nazwę pobliskiej większej miasta Dobrodzień.

Miejscowość posiadała pieczęć z godłem uwidoczniona na dokumentach z 1818 roku.

Herb, na błękitnym polu tarczy, srebrne dwie kosy z złotymi drzewcami ukośnie przecinające się drzewcami.

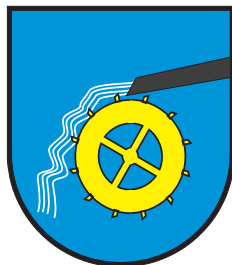

MAKOWCZYCE

Nazwa miejscowości może wywodzić się od upraw w tym rejonie maku, historii miejscowości nie ustaliłem.

Miejscowość posiadała pieczęć z godłem na dokumencie 1840 roku.

Herb miejscowości, na błękitnym polu tarczy, złota nasienna główka maku złodygą i dwoma liśćmi, stojąca w środku, prawy liść w górę podniesiony lewy natomiast zwisający.

MYŚLINA „(*)”

Miejscowość założona około 1675 roku, do okresu między wojennego należała do powiatu strzeleckiego. W XVIII – 2. poł. XIX w. funkcjonowały tu fryszerki i młyn wodny. W 1868 r. doprowadzono linię kolejową na trasie Kluczbork – Fosowskie (obecnie linia towarowa). Miejscowość pieczęci nie posiadała.

Propozycja herbu nawiązuje do istniejącego tam młyna wodnego.

Na błękitnym polu tarczy, złote koło młyńskie centralnie, nad nim czarna rynna z srebrną spływającą wodą.

PIETRASZÓW „(*)”

Według tradycji początek istnienia miejscowości Pietraszów związany jest z imieniem Peters, założycielem osiedla Piotrowina dla pracowników leśnych na lewym brzegu rzeki Lublinicy. Jednak wg dokumentów kolonia hutnicza Pietraszów została założona w ramach osadnictwa zwanego fryderycjańskim w 1752 r.

Propozycja herbu nawiązuje do malowniczej okolicy rzeki Lublinicy.

Na srebrnym polu tarczy, czarny brzeg rzeki po lewej na nim o zielonej koronie sosna z brązowym pniem. Po prawej nad błękitną wodą, błękitno-czerwony zimorodek.

PLUDRY

Pierwsza o nich wzmianka o miejscowości pochodzi z 1640 roku „Wawrzyn Pludra zu Pluder”. Miejscowość posiadała własną pieczęć z godłem na dokumentach z 1877 roku.

Herb, na błękitnym polu tarczy, czarna jaskółka w prawo w locie z srebrnym podgardlem, brzuchem i piórami ogona.

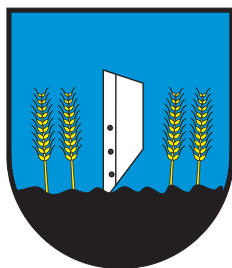

RZĘDOWICE

Pierwsza wzmianka o miejscowości pochodzi z 1305 roku, natomiast w roku 1539 miejscowością władał ród Rzędowickich. Nazwa trudna do ustalenia.

Miejscowość posiadała pieczęć z herbem, która uwidoczniła jest na dokumentach 1840 roku.

Herb, srebrne pole tarczy, zielone drzewo liściaste z brązowym pniem jakoby wolno stojące, wyrwane z korzeniami. Żółtych pięć kółek na tle korony.

SZEMROWICE

Nazwa „Szemrowice” jest niejednokrotnie przekręcana w zapiskach pochodzących z różnych okresów. W roku 1574 spotykamy się na przykład formą „Schemrowicze”. Inna zaś forma - „Szymarzewicze” - może pochodzić od nazwy osobowej „Szymara”, wskazując prawdopodobnie na imię właściciela osady, niejakiego

Szymona. Odcisk pieczęć na dokumencie z 1750 roku.

Herb, na błękitnym polu tarczy, czarne zaorane pole na nim srebrny lemiesz, pionowo stojący ostrzem w dół, złote dwa kłosy po bokach.

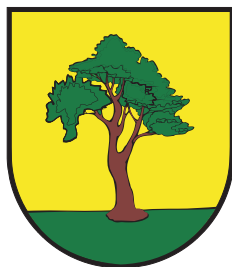

TURZA „(*)”

Powstania ani pochodzenia nazwy miejscowości nie udało się ustalić.

Miejscowość pieczęci ani opisu jej nie posiadała. Propozycja herbu, od pierwszego członu nazwy miejscowości utworzona.

Na czerwonym polu tarczy, czarny łeb тура z złotymi oczami centralnie ułożony.

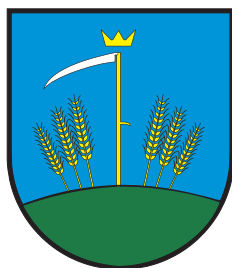

WARŁÓW

Etymologicznie nazwa Warłów wywodzi się od nazwiska Warła skrót od Warzoła lub Waryła, a więc od osoby, która coś warzyła, gotowała. Jest to miejscowość dość stara i prawie od początku podzielona na dwie, później nawet na trzy części. Pieczęć opisana w wydaniu Niemieckim pt. „Lublinitz stad und kreis

in Oberschlesien”.

Herb, na złotym polu tarczy, zielona murawa na niej zielone drzewo liściaste (dąb) wolno stojące z brązowym pniem.

ZWÓZ

Nazwa Zwóz wywodzi się od wyrazu zwóz, zwożenie, więc pierwotnie coś tam zwożono. Może materiały budowlane, może obornik, ale najprawdopodobniej plony z tych dwóch pozostałych części Zwozu. Stara to wioska, wyszczególniona w księdze uposażeń biskupstwa wrocławskiego z 1305 roku jako Swos.

Pieczęć miejscowości pochodzi z początku XVIII wieku.

Herb, na błękitnym polu tarczy, zielonym pagórek na nim srebrna kosa z złotym drzewcem pionowo stojąc w prawo, nad nią prosta złota korona, złote trzy kłosa po prawej i lewej stronie kosi.

MIASTO KALETY

Powstanie Kalet datuje się na rok 1365 wraz z powstaniem przemysłu hutniczego na Górnym Śląsku. Utworzone zostały wtedy pierwsze kuźnice – ogniska dymarskie. W 1933 roku Włączono do Kalet gminy: Jędrysek, Truszczycę z powiatu tarnogórskiego oraz Drutarnię z powiatu lublinieckiego. Kuczów już znacznie wcześniej stał się częścią Kalet.

Herb, błękitnym polu tarczy, młot kuźniczy barwy srebrnej, umieszczony na trzonku barwy złotej i stojaku tej samej barwy, pod którym umieszczone jest kowadło barwy srebrnej. W podstawie herbu znajdują się stylizowane kopce mielerzy barwy czarno-srebrnej na belce barwy złotej. Symbolika herbu nawiązuje do kuźnicy (dymarki) znajdującej się dawniej w Kuczowie, dzielnicy Kalet.

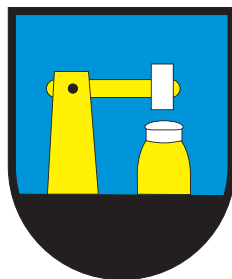

DRUTARNIA „(*)”

Pierwsza wzmianka o Drutarni datowana jest na XV wiek, od roku 1933 jest włączona do Kalet. Legenda związana z miejscowością mówi o znajdującym się poblizu miejscu o nazwie Koń. Przedstawił w swojej to książce Edward Groszyk.

Miejscowość pieczęci ani opisu nie posiada.

Na podstawie w/w opisu jako miejscowość wśród leśna. Herb przedstawiać mógł by się następująco. Na błękitnym polu tarczy, złota podkowa stylizowana, zielone iglaste drzewo wolno stojące w środku niej.

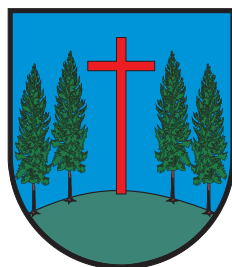

KUCZÓW

Prawdopodobnie jedna z najstarszych miejscowości, była samodzielną gminą. Włączona do miasta Kalety.

Pieczęć z godłem pochodzi z 1750 roku.

Herb, na błękitnym polu tarczy, czarna murawa na niej srebrny młot o złotym drzewcu i podstawie, zwrócony w lewo nad srebrnym kowadłem z złotą podstawą.

MIOTEK „(*)”

Pierwsze wzmianki o miejscowości pochodzą z XIV wieku. Pieczęci ani jej opisu nie udało się ustalić. Legenda z zbiorów opisana przez Edward Goszyk: *Miotek i Zielona. Zarys dziejów wsi.* opisuje o czerwonym krzyżu.

Herb miejscowości nawiązywał by do tej legendy mógł by się przedstawiać następująco.

Na błękitnym polu tarczy herbowej, zielone wzgórze na nim czerwony krzyż w środku, zielone dwa iglaste drzewa po bokach z brązowym pniem.

TRUSZCZYCA

Miejscowość w której na Małą Panwią rozwijało się hutnictwo. Pierwsze wzmianki pochodzą z 1598 roku. Pochodzenie nazwy nie udało się ustalić. Miejscowość należy do ziemi bytomskiej.

Herb, na błękitnym polu tarczy skrzyżowane trzy narzędzia, srebra pionowo piła, po lewej srebrna kosa z złotym drzewcem, złoty cep po prawej.

ZIELONA

Miejscowość o charakterze wypoczynkowym. Niegdyś samodzielną gminą, pieczęć z godłem z połowy XIX wieku, z 1840 roku.

Herb miejscowości, srebrne pole tarczy nim zielona murawa, błękitne kowadło w praw, nad nim w błękitny młot w lewo z czarnym drzewcem, czarna podstawa kowadła, zielone drzewo iglaste wolno stojące z brązowym pniem po lewej.

LITERATURA

- Marian Gumowskiego - „Herby i pieczęcie miejscowości woj. śląskiego” Katowice 1939
Lublinitz Stadt Kreis in Oberschlesien - Auflage 1991
Jan Myrcik - Koszęcin i okolice - Koszęcin 1994
Jerzy Jaros - „Lubliniec Zarys rozwoju powiatu” Katowice 1972
Rafał t. Prinke - „Porąbnik Genealoga amatora” Warszawa 1992
Maria Hofman - „Między prawdą a legendą” Kochanowice 2005
Sławomir Gorzyński, Jerzy Kochanowski - Herby szlachty polskiej” Warszawa 1992
Barbara Bednarek-Mazur „Moja miejscowość Kośmidry Koszvice „ Kośmidry 2006
Bernard Szczech - „Biały Śląsk ziemia Lubliniecka” Lubliniec 2012
Józef Kochanek - „Monografia sołectwa Strzebiń” Strzebiń 2004

CZASOPISMA

Ziemia Lubliniecka - Gazeta Powiatowa

INNE ŹRÓDŁA

Zbiory : Ks. Karola Urbana
Internet

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
I. Ziemia Lubliniecka i jej podział	5
II. Wyróżniki na pieczęciach miejscowości ziemi lublinieckiej	10
III. Elementy herbu	16
IV. Symbolika na tarczach herbowych	24
V. Powiat Lubliniecki	27
- Miasto Lubliniec	29
- Miasto - Gmina Woźniki	32
- Gmina Boronów	37
- Gmina Ciasna	40
- Gmina Herby	44
- Gmina Kochanowice	49
- Gmina Koszęcin	53
- Gmina Pawonków	58
VI. Powiat Oleski i Tarnogórski	63
- Miasto Gmina Dobrodzień	64
- Miasto Kalety	71
Literatura	74
Spis treści	75

ISBN 978-83-936596-0-9